Ape | onderzoek & advies

Publiek-private opsporing: Vele handen maken licht werk?

Rapportnr. 1189

19 november 2015

Eindrapport Evaluatie vervolgpilot samenwerking particuliere onderzoeksbureaus met politie en Openbaar Ministerie

Publiek-private opsporing: Vele handen maken licht werk?

Eindrapport Evaluatie vervolgpilot samenwerking particuliere onderzoeksbureaus met politie en Openbaar Ministerie

M.C. Kuin, MSc.
P.J.M. Wilms, Drs.

Onderzoek in opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie/WODC

Den Haag, 19 november 2015

Ape Rapport nr. 1189

© 2015 WODC. Auteursrecht voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt via druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming.

Inhoud

Samenvatting

Voorgeschiedenis

Aangiften van zaken op het terrein van financieel-economische fraude die particuliere onderzoeksbureaus (POB's) namens hun opdrachtgever doen worden zelden door politie en justitie opgepakt. Deze stelling van Steenhuis (2011)[1] is voor het ministerie van Veiligheid en Justitie aanleiding geweest om, in samenwerking met de Nederlandse Veiligheidsbranche (NV), de pilot "Samenwerking POB's met politie en OM" op te zetten. Tussen 1 mei 2012 en 1 mei 2013 is de pilot uitgevoerd in vier politieregio's. De achterliggende gedachte bij de pilot was dat door een betere samenwerking meer betekenisvolle zaken op het terrein van horizontale fraude zouden kunnen worden aangepakt. Aan de pilot namen negen particuliere opsporingsbureaus deel, die alle lid zijn van de NV en beschikken over een keurmerk van de NV.

In opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) is de pilot door het economische onderzoeks- en adviesbureau APE geevalueerd.[2] Uit de evaluatie blijkt dat de POB's binnen de randvoorwaarden van de pilot niet geslaagd zijn in het aanleveren van voldoende cases (20). Met name de stringente koppeling tussen delictscategorie en pilotregio lijkt een belangrijke verklarende factor voor de teleurstellende oogst. Wel is uit de evaluatie naar voren gekomen dat onderzoeken van POB's een toegevoegde waarde kunnen hebben voor de opsporing en vervolging van politie en OM.

Vervolgpilot 2014 - 2015

Naar aanleiding van deze evaluatie heeft de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie in 2014 besloten tot een vervolgpilot in een gewijzigde opzet. De vervolgpilot is gestart op 1 juni 2014 en geëindigd op 31 mei 2015.
De doelstelling van de vervolgpilot is ongewijzigd gebleven. Ook de wettelijke en budgettaire kaders zijn niet aangepast: de vervolgpilot is budgettair neutraal en sluit aan bij de bestaande verdeling van bevoegdheden.
Teneinde het aantal zaken te verhogen is gekozen voor een grotere omvang van het aantal deelnemende eenheden, een verbreding van de delictscategorieën

---

[1] Steenhuis, D.W. (2011). *Particulier onderzoek in strafzaken. An offer hardly to be refused.* Gorinchem: Nederlandse Veiligheidsbranche. http://www.veiligheidsbranche.nl/media/publicaties_nwe_site/rapport_particulier_onderzoek_in_strafzaken.pdf

[2] Friperson, R., Bouwman, S. & Wilms, P. (2013). *Samen opgespoord? Eindrapport "Pilot samenwerking particuliere onderzoeksbureaus met politie en OM".* Den Haag: Ministerie van Veiligheid en Justitie/WODC.

naar vermogenscriminaliteit (zonder koppeling tussen delictscategorie en eenheid) en is het potentieel aan deelnemers vergroot: zowel leden van de NV als van de Branchevereniging voor Particuliere Onderzoeksbureaus (BPOB), mits zij beschikken over een branche-keurmerk, kunnen deelnemen aan de vervolgpilot.

Het WODC heeft onderzoek- en adviesbureau APE gevraagd een evaluatie van de vervolgpilot uit te voeren met als centrale vraag: "Welke bijdrage kunnen POB's leveren bij de strafrechtelijke opsporing en vervolging van zaken op het gebied van vermogenscriminaliteit?"

Voor de evaluatie heeft APE gebruik gemaakt van verschillende methoden van onderzoek: online registratie van de ontwikkeling en kenmerken van de aangeleverde zaken, dossieronderzoek bij de politie van aangeleverde zaken, interviews met POB's, contactpersonen van politie en OM, de contactpersoon van de Nationale Politie en opdrachtgevers en een enquête onder POB's die geen zaken hebben aangeleverd. Met name het dossieronderzoek bij de politie heeft ondanks de tijdig verkregen toestemming van het Parket-Generaal een aantal niet voorziene, additionele, tijdsintensieve stappen gevergd.

Resultaten vervolgpilot

Ten opzichte van de eerste pilot zijn de spelregels in de vervolgpilot verruimd. Deze aanpassingen, gericht op een groter aantal cases hebben niet kunnen verhinderen dat de vervolgpilot traag uit de startblokken is gekomen. Het tegenvallend aantal zaken is aanleiding geweest om tussentijds de opzet nog een keer te wijzigen. In de landelijke projectgroep (waarin zijn vertegenwoordigd het ministerie van Veiligheid en Justitie, politie, OM en de brancheverenigingen) is in januari 2015 gezamenlijk besloten POB's de mogelijkheid te bieden ook zaken aan te dragen buiten de vier deelnemende pilot-eenheden. In de evaluatie blijft het onderscheid gehandhaafd tussen zaken die zijn aangebracht binnen de pilot-eenheden resp. buiten de pilot-eenheden. Het gaat hier immers om verschillende regimes: in de pilot-eenheden geldt een apart wegingskader, zijn aanspreekpunten bij de politie aangesteld en zaaksoverleggen ingevoerd, die afwezig zijn in de niet pilot-eenheden. De overige kaders, wat betreft delictscategorieën en deelnemers, blijven onveranderd.

In totaal zijn tussen 1 juni 2014 en 31 mei 2015 door de POB's 33 zaken aangemeld in het online zakenregister. Iets meer dan de helft van de zaken (18) is afkomstig uit de vier pilot-eenheden. De resterende zaken zijn aangebracht in de overige eenheden, met name Den Haag en Midden-Nederland. Van deze 33 zaken vallen tien zaken af omdat hiervan geen proces-verbaal nummer (pv-nummer) is aangeleverd door de POB. Uiteindelijk zijn twintig zaken geselecteerd voor een verdiepende analyse: elf binnen de pilot-eenheden en negen daarbuiten. De gese-

lecteerde zaken in de vervolgpilot kenmerken zich doorgaans door een schadebedrag onder de € 50.000. De delicten liggen vooral op het gebied van verduistering (in dienstbetrekking), diefstal en oplichting.

Opvallend is dat slechts een zeer beperkt aantal POB's verantwoordelijk is voor de aanlevering van zaken. De bruto opbrengst van 33 zaken is aangebracht door zeven POB's, terwijl slechts zes POB's betrokken zijn bij de 20 geselecteerde zaken. Dit betekent dat 25% van het potentieel aantal deelnemers (leden van de beide brancheverenigingen met een keurmerk) één of meer zaken heeft aangeleverd. Vergelijking op dit onderdeel met de eerste pilot leert dat uitbreiding van de geografische reikwijdte, de ruimere omschrijving van de delictscategorie en het grotere bestand aan potentiele deelnemers niet heeft geleid tot een daadwerkelijke toename van het aantal deelnemende POB's aan de vervolgpilot. In de eerste pilot waren zes POB's verantwoordelijk voor bruto 48 zaken en netto 15 zaken (na koppeling van delictscategorie aan regio).

De evaluatie bevestigt het beeld uit de eerste evaluatie dat niet van alle door de POB opgepakte zaken aangifte wordt gedaan. Het aangiftepercentage verschilt echter aanzienlijk tussen de POB's. Met name bij de kleinere POB's ligt het aangiftepercentage zeer hoog (> 90%), bij de grotere bureaus is het aangiftepercentage marginaal (< 10%). De oorzaak hiervoor ligt volgens de POB's in de sector waarin de zaak plaatsvindt, de delictscategorie, de complexiteit van de zaak en de alternatieven die de opdrachtgever heeft voor afdoening van de zaak. Niet alle zaken behoeven daarmee een strafrechtelijke afdoening als de POB de zaak heeft opgehelderd.

Van alle (33) door de POB's aangeleverde zaken waarvan wel aangifte is gedaan is een groot deel door de politie opgepakt (75%). In de helft van de zaken is een verdachte opgespoord. Onder de twintig geselecteerde cases liggen deze percentages hoger. Dat is niet verwonderlijk omdat uitsluitend cases zijn geselecteerd met een pv-nummer. Dit vormt een voorwaarde voor opsporing en vervolging. Van de geselecteerde zaken is in 75% van de zaken een verdachte opgespoord. In twee derde van deze gevallen is vervolging ingesteld of getransigeerd.

De kwaliteit van de onderzoeken van de POB's wordt bij dit soort zaken in het algemeen door de politie als (zeer) hoog beoordeeld en betekent een werkbesparing voor politie en OM. Hierbij past de kanttekening dat er grenzen zijn aan de te behalen werkbesparing: de politie is altijd verplicht in het opsporingstraject bepaalde activiteiten uit te voeren die niet door de POB kunnen worden uitgevoerd en/of werkzaamheden van de POB te valideren.

De vervolgpilot voorzag in een zaakoverleg per pilot-eenheid waarin politie, OM en POB's periodiek zaken aan de orde kunnen stellen, zaken terugkoppelen en de voortgang bewaken van het verloop van zaken en gemaakte afspraken. Tevens zouden de betrokken POB's in dit zaakoverleg gegevens bijhouden ten behoeve van de evaluatie van de vervolgpilot.
In geen van de pilot-eenheden is een dergelijk zaakoverleg in fysieke zin opgetuigd. Terugkoppeling vond lang niet in alle gevallen plaats. Als terugkoppeling plaatsvond verliep dat buiten het zaakoverleg om. De actuele stand van zaken is door de POB's bijgehouden in het online zaakregister dat periodiek aan de orde is gekomen in het landelijk overleg. POB's pleiten voor meer informatiedeling vanuit de politie. Deze informatiedeling wordt volgens de politie beperkt door de huidige wet- en regelgeving. Het OM koppelt, waar mogelijk, terug aan het slachtoffer.

Een knelpunt in de uitvoering van de vervolgpilot is de formele overlegstructuur van de vervolgpilot die niet mogelijk is binnen de wet- en regelgeving betreffende politiewerk en – bevoegdheden.

Succesfactoren in de samenwerking zijn de functie van een vaste contactpersoon bij de politie en de mogelijkheid voor POB's om digitaal aangifte te kunnen doen.

Summary

Previously

Cases of financial-economic fraud, reported by Private Investigation Agencies (PI-As) on behalf of their clients, are rarely followed up by the police or the justice department. This conclusion by Steenhuis (2011)[3] has motivated the Ministry of Security and Justice to initiate the pilot "Co-operation PIAs, police and public prosecutors", in co-operation with the Dutch Security Association (NV). This pilot has taken place between May 1st 2012 and April 30th 2013 in four police regions in the Netherlands. The reasoning behind the pilot was that co-operation could lead to the follow up of a higher amount of significant cases of fraud. Nine PIAs, all members of the Dutch Security Association and in possession of a quality certificate of the Dutch Security Association, participated in the pilot.

The WODC commissioned APE Public Economics for an evaluation of this pilot.[4] The evaluation shows that PIAs were unable to provide the minimum amount of cases (20), given the preconditions. Especially the strict matching of offence categories to region appears to cause this disappointing production of potentially interesting cases. Nevertheless, the evaluation shows that investigations by PIAs can make a valuable contribution to the detection and prosecution of cases by the police and the justice department.

Second pilot 2014-2015

In response to the evaluation of the 2013 pilot, the State Secretary of Security and Justice decided on a second pilot, with an adjusted research design, to follow up the first evaluation. The second pilot started on July 1st 2014 and ended on May 31st 2015.

The research purpose of the second pilot is similar to the purpose of the first pilot, as well as the legal and financial framework: the second pilot is budget neutral and aligns with the current state of investigative powers.

---

[3] Steenhuis, D.W. (2011). *Particulier onderzoek in strafzaken. An offer hardly to be refused.* Gorinchem: Nederlandse Veiligheidsbranche. http://www.veiligheidsbranche.nl/media/publicaties_nwe_site/rapport_particulier_onderzoek_in_strafzaken.pdf

[4] Friperson, R., Bouwman, S. & Wilms, P. (2013). *Samen opgespoord? Eindrapport "Pilot samenwerking particuliere onderzoeksbureaus met politie en OM".* Den Haag: Ministerie van Veiligheid en Justitie/WODC.

To increase the amount of cases, the geographical coverage of the participating police regions is enlarged, the scope of offence categories extended to property crime in general (without matching offence category and region) and the number of potentially engaged PIAs expanded. Hence, both members of the Dutch Security Association and the Sector association of Private Investigation Agencies (BPOB) can participate in the second pilot, provided they possess a sector association quality certificate.

The WODC commissioned APE Public Economics for an evaluation of this second pilot, with the following research question: 'What contribution can PIA's make to detection and criminal prosecution concerning property crime?'

To evaluate the second pilot, APE Public Economics has used various research methods: online registration of developments and characteristics of the delivered cases, record analysis of those cases at the police, interviews (with PIAs, representatives of the police and Public Prosecution Service, a representative of the National Police and a client of the PIAs) and a survey among PIAs who did not deliver cases in the second pilot. Notwithstanding the well-timed permission of the head of the Public Prosecution Service (Parket-Generaal), particularly the record analysis has resulted in several additional, unexpected and time consuming research actions.

Results second pilot

Compared to the first pilot, the second pilot has a broader scope. But, the broadening modifications could not prevent the slow start of the second pilot. During the second pilot, the small amount of delivered cases gave reason for an additional change in the research design. Therefore, PIAs have been granted the possibility to deliver cases taking place outside the four participating police regions, by the nationwide project group (including representatives of the Ministry of Security and Justice, the sector associations, the police and the Public Prosecution Service) in January 2015. The evaluation continues to make the distinction between cases delivered inside and outside the participating pilot-regions. After all, it concerns different regimes: inside the pilot-regions an assessment framework, contact persons with the police and case meetings are installed while these are absent outside these regions. The other conditions are kept in place.

In sum, 33 cases are delivered in by the PIAs between July 1st 2014 and May 31st 2015 in the online registration. A little over half of these cases (18) have taken place within the four pilot-regions. The remaining cases are delivered in the other regions; mostly in the regions The Hague and Middle Netherlands. 10 cases, of these 33, are rejected because there is no known number of the police report, making it impossible to track them throughout the system. Eventually the goal of

selecting 20 cases for the in-depth analysis is achieved: 11 cases inside the pilot-regions and 9 outside. Most of the selected cases in the pilot are typified by a financial loss under €50.000. The offences mainly concern embezzlement (while employed), theft or deception.

It is remarkable that a very limited number of PIAs is responsible for delivering the cases. Together, 7 PIAs have handed in the total production of 33 cases and only 6 PIAs are responsible for the twenty selected cases. This means that 25% of the potentially participating PIAs (members of the sector associations in possession of a sector association quality certificate) have delivered at least one case.

A comparison to the first pilot leads to the conclusion that the geographical expansion, the wider scope of offence categories and the extension of potentially engaging PIAs have not contributed to an increase in the number of participating PIAs in the second pilot. Six PIAs were responsible for the total of 48 cases and 15 selected cases (after matching of offence category and region) in the first pilot.
Furthermore, this evaluation confirms the outcome of the first pilot in that not every case investigated by PIAs is reported to the police. However, the percentage of cases reported varies considerably among PIAs. The percentage is especially high among smaller PIAs (>90%), whereas it is very modest among larger agencies (<10%). There are multiple reasons for this diversity according to the PIAs. The percentage of cases reported depends on the sector in which the offence has occurred, the type of offence, the complexity of the case and the alternatives to resolving the case through criminal investigation for their client. Not all cases need to be dealt with through criminal law after a PIA has settled the case.

A substantial amount of all the cases (33) delivered by the PIAs and reported to the police is followed up by the police (75%). A suspect is identified in half of these cases. These percentages are higher when considering the twenty selected cases. This is logical, since only cases with a police report number were selected. Having a police report number is a condition for detection and prosecution. A suspect is identified in 75% of the selected cases and in two-third of these cases the suspect is prosecuted or fined.

In general, the police speak highly of the quality of the investigations of the PIAs. The high quality of their work is labor-saving to the police and the Public Prosecution Service. There are however, limits to the attainable saving of labor: because some parts of the investigation cannot be carried out by the PIAs, police action is always required during the (criminal) investigation and/or to validate the work of the PIAs.

The design of the second pilot included regionally organized, recurrent, case meetings between contact persons of police, public prosecutors and PIAs to discuss cases, give and receive feedback and monitor developments of cases and pilot arrangements. These case meetings were also meant for PIAs to register case information essential to the evaluation of the pilot.

Physical case meetings as intended have not materialized in the regions within the pilot. There was no process of giving feedback in most cases. When feedback was given, it took place outside the case meetings. The PIAs registered new developments concerning cases in the online register, which is regularly debated in the nationwide project group. PIAs request more sharing of information by the police. In reaction, the police point out the limitations of sharing information with PIAs by current legislation. Where possible, the Public Prosecution Service sees that victims receive feedback on the case.

An impediment in the implementation of the second pilot is the formal structure of meetings which does not align with the current legislation concerning police activities and legal competences.

Success factors in the co-operation between police, Public Prosecution Service and PIAs include a contact person at the police and the opportunity for PIAs of filing police reports digitally.

1 Inleiding

1.1 Achtergrond vervolgpilot

Particuliere onderzoeksbureaus (POB's) voeren, in opdracht van bedrijven en particulieren, recherche-werkzaamheden uit. Deze werkzaamheden hebben vaak betrekking op strafbare feiten zoals fraude en laakbaar handelen van werknemers, waaronder verduistering, diefstal en misbruik van bedrijfsmiddelen.[5] Daarnaast verrichten POB's ook adviserende werkzaamheden, pre-screening van nieuwe werknemers etc.

De wettelijke grondslag voor POB's is in 1997 vastgelegd in de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus (Wpbr). Deze wet bepaalt de kaders waarbinnen de POB's hun werkzaamheden verrichten. Zo stelt de Wpbr dat voor het uitvoeren van recherche-werkzaamheden een vergunning vereist is, die maximaal vijf jaar geldig is. Daarnaast kunnen voorwaarden aan de vergunning verbonden worden met betrekking tot het uitvoeren van de werkzaamheden en het samenwerken met overheidsinstellingen.[6] Het toezicht op de naleving van de Wpbr berust bij de politie en vormt een van de korpscheftaken.[7] Behalve door de Wpbr, wordt het werk van POB's vormgegeven door de Wet Bescherming Persoonsgegevens (Wpb), waarin de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van privacy van burgers geregeld is. De Privacygedragscode voor de sector particuliere onderzoeksbureaus vult deze wet nader in. De code zorgt ervoor dat de onderzoeksmethoden en onderzoeksmiddelen die het recherchebureau toepast, in overeenstemming zijn met de Wpb. Alle POB's zijn verplicht hun werkzaamheden in overeenstemming met de Privacygedragscode uit te voeren doordat deze code algemeen bindend is verklaard.

---

[5] Bos, J., Dekkers, S. & Homburg, G.H.J. (2007). *Evaluatie privacygedragscode particuliere recherchebureaus.* Regioplan publicatienummer 1525. Amsterdam: Regioplan Beleidsonderzoek.

[6] Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus (Wpbr), artikel 2, lid 1 en artikel 4, lid 4, 5 en 6.

[7] Momenteel wordt door de Inspectie Veiligheid en Justitie onderzoek gedaan naar de uitvoering van de korpscheftaken in het kader van de Wpbr.

Binnen de branche zijn de POB's verenigd in brancheverenigingen. Om de kwaliteit van het werk van de POB's te waarborgen, geven de Nederlandse Veiligheidsbranche (NV) en de Branchevereniging voor Particuliere Onderzoeksbureaus (BPOB) elk een eigen keurmerk af. Bij het keurmerk van de NV worden alle keurmerkhouders preventief getoetst op de juiste toepassing van de Privacygedragscode particuliere onderzoeksbureaus en vindt jaarlijks een audit plaats op de keurmerkeisen, uitgevoerd door een onafhankelijke certificeringsinstelling. Het keurmerk van de BPOB omvat een bedrijfsscan die driejaarlijks wordt ge-audit door een externe onafhankelijke stichting en de ondertekening van een Eigen Verklaring.

Tussen 1 mei 2012 en 1 mei 2013 is een pilot uitgevoerd in vier politieregio's voor een aantal geselecteerde delictscategorieën per regio. Het doel was om aan de hand van twintig cases de samenwerking tussen politie, OM en POB's te onderzoeken. Aanleiding voor de pilot was een onderzoek dat Steenhuis (2011)[8] in opdracht van de NV heeft uitgevoerd en waarin werd geconcludeerd dat aangiften die POB's namens hun opdrachtgevers doen zelden door politie en justitie worden opgepakt, ook als er concrete opsporingsinformatie beschikbaar is. De achterliggende gedachte bij de pilot was dat door een betere samenwerking meer betekenisvolle zaken op het terrein van horizontale fraude zouden kunnen worden aangepakt.

In opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) is de pilot door het economische onderzoeks- en adviesbureau APE geëvalueerd.[9] Uit de evaluatie blijkt dat de POB's binnen de randvoorwaarden van de pilot niet geslaagd zijn in het aanleveren van voldoende cases (20). Met name de stringente koppeling tussen delictscategorie en pilotregio lijkt een belangrijke verklarende factor voor de teleurstellende oogst van potentieel interessante cases. Wel is uit de evaluatie naar voren gekomen dat onderzoeken van POB's een toegevoegde waarde kunnen hebben voor de opsporing en vervolging van politie en OM. Tevens zijn er in de evaluatie punten ter verdieping en verbetering genoemd zoals een terugkoppeling van politie en OM op de kwaliteit van de rapportages van de POB.

Naar aanleiding van deze evaluatie heeft de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie besloten tot een vervolgpilot in een gewijzigde opzet. In zijn bijdrage aan het

[8] Steenhuis, D.W. (2011). *Particulier onderzoek in strafzaken. An offer hardly to be refused.* Gorinchem: Nederlandse Veiligheidsbranche.

[9] Friperson, R., Bouman, S. & Wilms, P. (2013). *Samen opgespoord? Eindrapport "Pilot samenwerking particuliere onderzoeksbureaus met politie en OM".* Den Haag: Ministerie van Veiligheid en Justitie/WODC.

symposium van de NV over de resultaten van de eerste pilot, is in oktober 2013 door de portefeuillehouder van de Nationale Politie steun uitgesproken voor een vervolgpilot. De vervolgpilot sluit aan bij de bredere aandacht van het kabinet voor fraude en vermogenscriminaliteit.[10]
Evenals bij de eerste pilot heeft een landelijke project groep onder leiding van het ministerie van Veiligheid en Justitie de pilot begeleid en de aanpassingen in de opzet van de vervolgpilot vastgesteld. In de projectgroep zijn, naast het departement van Veiligheid en Justitie, politie, OM, NV, BPOB, WODC en APE vertegenwoordigd (zie ook Bijlage 2). De projectgroep is gedurende de vervolgpilot zes keer bij elkaar geweest. De vervolgpilot is gestart op 1 juni 2014 en geëindigd op 31 mei 2015.

De private veiligheidszorg, de branche waar POB's deel van uitmaken, is in de afgelopen decennia flink gegroeid. In 1999 bedroeg het aantal geregistreerde particuliere opsporingsbureaus 290.[11] Uit gegevens van Dienst Justis blijkt dat per mei 2014 379 POB's over een vergunning beschikten. In juni 2015 waren dit er 445. Deze groei weerspiegelt de toenemende rol van private partijen in het interne veiligheidsdomein dat voorheen exclusief was voorbehouden aan de politie.[12] Hierbij gaat het vaak om risicopreventie of beperking van de door strafbare feiten ontstane verliezen.[13] Kleinschaligheid is kenmerkend voor de POB's: bijna de helft van de POB's bestaat uit éénpersoonsbedrijven, de zogenaamde éénpitters, en ongeveer tien procent van de POB's heeft meer dan zes werknemers in dienst.[14]

Uitsluitend POB's aangesloten bij de NV of de BPOB die beschikken over een keurmerk kunnen deelnemen aan de vervolgpilot, zodat de kwaliteit van het werk van de POB's in de vervolgpilot is gewaarborgd. Ten tijde van de start van de vervolgpilot in juni 2014, was ruim 20 procent van de POB's aangesloten bij een branchevereniging. Van deze POB's beschikte ruim 25 procent over een keurmerk.

---

[10] Zie brief van het kabinet van 20 december 2013, Misbruik en oneigenlijk gebruik op het gebied van belastingen, sociale zekerheid en subsidies, Tweede Kamer, vergaderjaar 2013- 2014, 17050, nr. 450.

[11] Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (2009). *Kwaliteit in particuliere veiligheid?! Politie toezicht op de particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus.* Den Haag: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties.

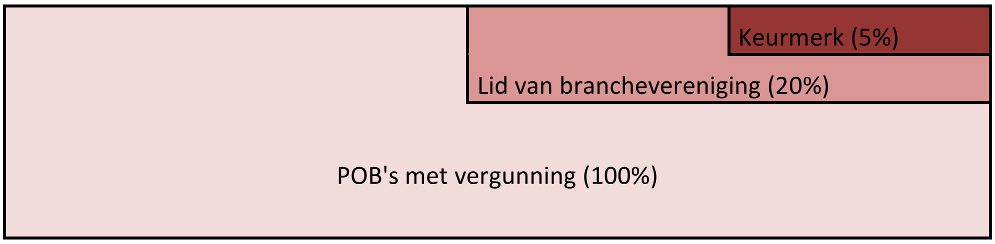
[12] Van Steden, R. (2007). *Privatizing Policing. Describing and Explaining the Growth of Private Security.* Den Haag: Boom Juridische uitgevers.

[13] Bayley, D.H. & Shearing, C.D. (2001). *The New Structure of Policing. Description, Conceptualization and Research Agenda.* Washington: The National Institute of Justice.

[14] Bos, J., Dekkers, S. & Homburg, G.H.J. (2007). *Evaluatie privacygedragscode particuliere recherchebureaus.* Regioplan publicatienummer 1525. Amsterdam: Regioplan Beleidsonderzoek.

Deze POB’s konden deelnemen aan de pilot. Deze selectie geven we weer in Figuur 1.1.

Figuur 1.1 Selectie van POB’s met keurmerk die zaken kunnen aanbrengen

1.2 Leeswijzer

Dit rapport is als volgt opgebouwd: in hoofdstuk 2 bespreken we de onderzoeksaanpak van de vervolgpilot. Hier komen de onderzoeksvragen, de opzet van de vervolgpilot, de methode van onderzoek en het onderzoeksproces aan de orde. In hoofdstuk 3 presenteren we de resultaten van de vervolgpilot, aan de hand van de onderzoeksvragen zoals besproken in hoofdstuk 2. Dit rapport sluit af met de conclusies in hoofdstuk 4.

2 Onderzoeksaanpak en verantwoording

2.1 Onderzoeksvragen

De overkoepelende vraagstelling van dit onderzoek luidt oorspronkelijk als volgt:

- Welke bijdrage kunnen POB’s leveren bij de strafrechtelijke opsporing en vervolging van zaken op het gebied van vermogenscriminaliteit? Wat zijn *good practices*?
- Zijn er neveneffecten verbonden aan het inschakelen van POB’s bij de strafrechtelijke opsporing en vervolging? Welke zijn dat?

De overkoepelende vraagstelling valt uiteen in 18 onderzoeksvragen. Na aanpassing van de onderzoeksopzet (zie ook paragraaf 2.2) zijn deze onderzoeksvragen ook van toepassing op de POB-zaken buiten de pilot-eenheden, met uitzondering van vragen 8 tot en met 11.

POB aangiften van zaken van vermogenscriminaliteit

1. Van welke zaken van vermogenscriminaliteit deden de POB’s namens hun opdrachtgever of de opdrachtgever aangifte in de regionale eenheden van de vervolgpilot?
   Beschrijf voor de vier regionale eenheden:
   - de typen van zaken waarvoor aangifte werd gedaan,
   - de achtergronden daarbij waaronder maatschappelijke impact en schadeomvang,
   - de kwaliteit van de informatie, bijvoorbeeld over de identiteit van een verdachte.

2. Geef een indicatie van het aantal POB-zaken op het terrein van vermogenscriminaliteit die zich afspeelden in de regionale eenheden van de vervolgpilot waarvan geen aangifte werd gedaan. Waarom was dat? Let daarbij in ieder geval op de volgende mogelijkheden:
   - De opdrachtgever wenst geen strafrechtelijke vervolging;
   - De zaak voldoet niet aan de eisen uit het wegingskader.

Opsporing en vervolging van kansrijke zaken

3. Welke van de aangiften die in vraag 1 zijn verzameld werden na toepassing

van het wegingskader beoordeeld als kansrijk voor een strafrechtelijke aanpak en werden door politie en OM opgepakt in de vervolgpilot?

4. Leverde het voorwerk van de POB's een werkbesparing op bij de strafrechtelijke opsporing en vervolging?
5. Wat was de stand van zaken van de opsporing en vervolging van deze kansrijke zaken aan het eind van de vervolgpilot (31 mei 2015)? Is de dader veroordeeld?
6. Welke van de kansrijke zaken werden niet opgespoord/vervolgd door politie en vervolgd door OM? Welke redenen geven politie en OM voor het niet opsporen of vervolgen van deze zaken? Let daarbij in ieder geval op volgende mogelijkheden:
   - Aangrijpingspunten POB rapport voor opsporing en vervolging,
   - Kwaliteit van het POB-onderzoek, waaronder de verifieerbaarheid van de onderzoeksmethoden en –resultaten,
   - Benodigde inspanning politie i.v.m. 'ambtsedig' constateren van strafbare feiten (kansrijkheid van de zaak),
   - Prioriteit die politie/OM aan vermogenscriminaliteit geven
   - Capaciteit politie/OM.
7. Wat was het vervolgingspercentage van de zaken die deel uitmaken van de vervolgpilot?

Opsporing en vervolging van niet kansrijke zaken

8. Welke van de aangiften uit vraag 1 kregen het oordeel niet kansrijk en waarom was dat?
   - Welke rol speelde het wegingskader daarbij?
   - Kregen deze zaken ook geen strafrechtelijk vervolg?
9. Welke van de zaken uit vraag 1 werden buiten de vervolgpilot om door de politie en OM opgepakt?
   - Waarom werden deze zaken buiten de vervolgpilot gehouden?
   - Welke daarvan waren in eerste instantie als niet kansrijk voor een strafrechtelijke aanpak beoordeeld?
   - Wat was de stand van zaken van de opsporing en vervolging van deze zaken aan het einde van de vervolgpilot?
   - Werd de dader veroordeeld?
10. Wat was het vervolgingspercentage van de zaken die geen deel uitmaakten van de vervolgpilot?

Proces

11. Op welke wijze zijn de betrokken partijen geïnformeerd over de vervolgpilot? In hoeverre voldeed dat?
12. Verliep de samenwerking tussen POB's, politie en OM volgens de afspraken die voor de vervolgpilot van toepassing waren? Indien nee, waarom niet?

Beantwoord in ieder geval volgende vragen:

- Is er bij alle regionale eenheden een periodiek zaakoverleg opgetuigd?
- Vond het zaakoverleg met een vast interval plaats of betrof het ad hoc bijeenkomsten?
- In hoeverre hadden de betrokken partijen een vaste vertegenwoordiger/contactpersoon aangewezen?
- In hoeverre kon er tijdens het zaakoverleg ook besluiten worden genomen? Welk besluitvormingsmandaat hadden de afgevaardigden?

13. Verliep de informatiedeling en terugkoppeling van de informatie tussen POB’s, politie en OM volgens de afspraken? Indien nee, waarom niet?
14. Waren er knelpunten bij de uitvoering van de vervolgpilot? Welke waren dat?
    Let daarbij in ieder geval op de mogelijke knelpunten die onder vraag 6 zijn gegeven.

Rechtsspraak over zaken in de pilot 2013

15. Over welke zaken uit de pilot van 2013 is er recht gesproken en wat was de strafrechtelijke uitspraak? Welke informatie bieden de vonnissen over de bijdrage van de POB’s?

Resultaten

16. Wat waren *good practices* en succesfactoren in de vervolgpilot bij de samenwerking van de POB’s met politie en justitie? Bracht de vervolgpilot ook faalfactoren aan het licht?
17. Waren er neveneffecten van de vervolgpilot? Geef zowel de positieve als negatieve neveneffecten.
18. Concluderend, welke bijdrage kunnen POB’s leveren aan de opsporing en vervolging van vermogenscriminaliteit?

2.2 Opzet vervolgpilot

2.2.1 Aanpassingen ten opzichte van eerste pilot

Veranderingen in opzet

Evenals de eerste pilot, heeft de vervolgpilot als doelstelling te onderzoeken op welke wijze, door een betere afstemming en samenwerking tussen POB's, politie en OM, meer zaken met een maatschappelijke impact strafrechtelijk kunnen worden opgepakt en afgedaan. Ook de vervolgpilot sluit aan bij de bestaande wet- en regelgeving en laat geen ruimte voor verandering van bevoegdheden. Daarnaast wordt de vervolgpilot budgettair neutraal uitgevoerd. De vervolgpilot heeft echter een gewijzigde opzet ten opzichte van de eerste pilot.

De ervaringen en leerpunten uit de eerste pilot zijn meegenomen bij de inrichting van de vervolgpilot. De oorspronkelijke opzet van de vervolgpilot wijkt op de volgende punten af van de eerste pilot, om het aantal aangebrachte zaken te verhogen:

1. **Grotere omvang deelnemende regio's**: de eerste pilot omvatte de politieregio's Kennemerland, Amsterdam, Brabant Zuidoost en Groningen. Door de reorganisatie bij de politie zijn de 25 regiokorpsen opgegaan in tien Regionale Eenheden. De Regionale Eenheden zijn groter dan de politieregio's waardoor het geografisch bereik van de vervolgpilot groter is dan in dan in de eerste pilot. Aan de vervolgpilot nemen de Regionale Eenheden Amsterdam, Noord-Holland, Rotterdam en Oost-Brabant deel.

2. **Meer delictscategorieën:** in de vervolgpilot mogen zaken aangebracht worden die te scharen zijn onder vermogenscriminaliteit (zonder geweld), waaronder fraude. Dit betekent een uitbreiding van het aantal delictscategorieën. De definitie van een zaak is begrensd tot de meldingen die tot aangifte hebben geleid.

3. **Loslaten koppeling politieregio en delictscategorie**: de paarsgewijze koppeling van de acht delictscategorieën aan de vier politieregio's in de eerste pilot vervalt. Alle vormen van vermogenscriminaliteit zonder geweld kunnen worden aangebracht in de vier geselecteerde politie-eenheden.

4. **Meer deelnemende POB's:** in de vervolgpilot kunnen POB's deelnemen die aangesloten zijn bij de NV of de BPOB, mits zij beschikken over een branchekeurmerk. Aangezien in de eerste pilot alleen POB's aangesloten bij de NV deelnamen, betekent dit een uitbreiding van het aantal potentiele deelnemers.

Deze gewijzigde spelregels waren in de visie van de partijen in de projectgroep (ministerie van Veiligheid en Justitie, politie, OM, NV, BPOB, WODC en APE) een noodzakelijke voorwaarde om te komen tot een forse verhoging van het aantal cases.

Veranderingen in aanpak

Daarnaast heeft een aantal leerpunten uit de eerst pilot geleid tot aanpassingen in de aanpak van de vervolgpilot:

1. De eerste pilot is traag op gang gekomen. Mede daardoor heeft geruime tijd onduidelijkheid bestaan over de spelregels van de pilot en het doel. Dit knel-

punt is in de vervolgpilot ondervangen door een vroegtijdige informatievoorziening aan de contactpersonen van de politie respectievelijk de leden van de NV en de BPOB over de kaders van de vervolgpilot. Op 26 juni 2014 is een startbijeenkomst gehouden. Van de zijde van het ministerie van Veiligheid en Justitie, de Nationale Politie en APE is aan de deelnemende POB's, de contactpersonen van politie en OM een toelichting gegeven op de opzet en inrichting van de vervolgpilot. Evenals in de eerste pilot is door het ministerie van Veiligheid en Justitie een brochure uitgebracht waarin de achtergronden, doelstelling en inrichting van de vervolgpilot uit de doeken worden gedaan.[15]

2. In de evaluatie van de eerste pilot is sterk geleund op enquêtes bij de POB's om de effecten van de pilot in beeld te brengen. Gebleken is dat de enquêtes gepaard gingen met behoorlijke administratieve lasten voor de POB's. De gevraagde informatie bleek niet eenvoudig uit de administratieve systemen te halen waardoor de non-respons hoog was. Daarom is besloten om in de vervolgpilot in plaats van enquêtes een online registratieformulier uit te zetten waarin elke deelnemende POB de voortgang in de aangebrachte zaken registreert. In de eerste pilot was het de taak van de politie om de voortgang van zaken bij te houden. Met de inzet van het online registratieformulier is beoogd tijdens de vervolgpilot een betrouwbaar en actueel beeld te houden van het aantal aangedragen zaken, de kenmerken van deze zaken en de voortgang. De voortgang van de vervolgpilot is periodiek besproken in het overleg van de projectgroep. Daarbij verlicht het gebruik van het online formulier de administratieve lasten voor de POB's en de politie.

Selectie vervolgpilot-zaken: het wegingskader

Net als in de eerste pilot worden de door POB's aangebrachte zaken in het zaakoverleg beoordeeld aan de hand van een operationeel wegingskader (zie **Error! Reference source not found.**). Het wegingskader functioneert als selectiemechanisme voor opname van zaken in de vervolgpilot "opdat de zaak na afronding ook opvolging krijgt van de politie en de politie niet meer hoeft te doen dan de verdachte te confronteren met de resultaten van het POB-onderzoek" (Ministerie van Veiligheid en Justitie, 2012). Zaken die voldoen aan het wegingskader zijn kansrijk om strafrechtelijk opgepakt te worden door politie en OM. Kansrijkheid is een noodzakelijke maar niet voldoende reden om de zaak op te pakken: politie en OM kunnen op andere gronden besluiten om de zaak niet op te pakken.

[15] Ministerie van Veiligheid en Justitie (2014). *Vervolgpilot samenwerking POB met politie en OM, Plan van aanpak.* Den Haag.

Box 2.1 Operationeel wegingskader [16]

- De potentiële zaak heeft betrekking op vermogenscriminaliteit en is actueel;
- Er is of wordt aangifte gedaan met betrekking tot de potentiële zaak;
- De verdachte(n) is/zijn bekend of deze gegevens zijn met relatief lage opsporingsinspanningen voorhanden te krijgen;
- Het slachtoffer heeft redelijkerwijs voldoende preventieve inspanningen geleverd.
- Er is sprake van een bepaald maatschappelijk effect/impact dan wel er zijn (verzwarende) omstandigheden die strafrechtelijk optreden bepleiten;
- Het POB rapport biedt voldoende gronden voor een verdenking conform artikel 27 van het Wetboek van Strafvordering;
- Het POB rapport is zorgvuldig opgebouwd, betrouwbaar en de mogelijkheid tot verificatie van de onderzoeksgegevens is aanwezig;
- Het door het POB uitgevoerde onderzoek en het opgestelde rapport voldoen aan de kwaliteits- en zorgvuldigheidseisen, conform de privacygedragscode voor POB's;
- De informatie ten behoeve van de bewijsvoering is verkregen op een wijze die niet strijdig is met het gestelde in het Wetboek van Strafvordering.

2.2.2 Tussentijdse aanpassing onderzoeksopzet

Vanaf het begin van de vervolgpilot heeft APE periodiek aan de projectgroep de ontwikkeling van het aantal aangebrachte zaken gerapporteerd. De gegevens die door de POB's in het online registratieformulier werden ingevuld vormden de basis van de rapportage. APE bundelde deze informatie en legde de tussentijdse resultaten voor aan de projectgroep die in 2014 drie keer bij elkaar is geweest.
Door alle partijen in de projectgroep is eind 2014 geconcludeerd dat de vervolgpilot zeer aarzelend uit de startblokken kwam en dat de voortgang haperde. De verruiming van de spelregels ten opzichte van de eerste pilot bleek vooralsnog weinig resultaat te hebben gehad. Een half jaar na de start van de vervolgpilot meldden de deelnemende POB's slechts een handvol zaken.
De brancheorganisaties NV en BPOB gaven aan dat er juist buiten de pilot-eenheden veel zaken zijn die door POB's bij de politie worden aangebracht. De POB's drongen daarom aan op het uitbreiden van het aantal pilot-eenheden.
Daarop is door het WODC, het ministerie van Veiligheid en Justitie en APE gezocht naar mogelijkheden om tegemoet te komen aan het verzoek van de POB's, waarbij de kwaliteit van de evaluatie niet in het geding komt en de medewerking van de politie niet in de waagschaal wordt gelegd. Geconcludeerd is dat het niet mogelijk is de vervolgpilot uit te breiden naar een landelijke vervolgpilot. Een lande-

[16] Ministerie van Veiligheid en Justitie (2012). *Plan van aanpak Pilot samenwerking particuliere onderzoeksbureaus, politie en Openbaar Ministerie.* Den Haag.

lijke vervolgpilot zou betekenen dat in elk van de tien Regionale Eenheden van de Nationale Politie een vast aanspreekpunt moet worden ingesteld en dat er in elk van de eenheden een zaakoverleg georganiseerd moet worden waarin de politie, het OM en de betreffende POB's zaken terugkoppelen en de voortgang bewaken van het verloop van de aangebrachte zaken en de gemaakte afspraken. Deze optie zou een te grote belasting betekenen voor de politie.
Besloten is daarom een minder vergaande verandering door te voeren die wel op draagvlak bij de politie kan rekenen. Binnen dit aangepaste design blijft het aantal Regionale Eenheden waarin de vervolgpilot is uitgerold beperkt tot de bestaande vier Regionale Eenheden. Daarnaast is POB's de mogelijkheid geboden ook zaken aan te dragen die plaatsvinden in andere politie-eenheden dan de vier deelnemende pilot-eenheden. In de evaluatie blijft het onderscheid gehandhaafd tussen zaken die zijn aangebracht in de pilot-eenheden resp. buiten de pilot-eenheden. Het gaat hier immers om verschillende regimes: in de pilot-eenheden geldt een apart wegingskader, zijn aanspreekpunten bij de politie aangesteld en zaakoverleggen ingevoerd, die afwezig zijn in de niet pilot-eenheden. De overige kaders, wat betreft delictscategorieën en deelnemers, blijven onveranderd.

2.2.3 Voordelen gewijzigde onderzoeksopzet

De aanpassing in het onderzoeksdesign moet leiden tot een groter aantal aangebrachte zaken. Tegelijkertijd biedt handhaving van de vier pilot-eenheden de mogelijkheid om een vergelijking te maken tussen zaken aangeleverd binnen de pilot-eenheden resp. buiten de pilot-eenheden. Daarmee kan in de evaluatie nagegaan worden in hoeverre de figuur van het zaakoverleg en de contactpersonen bij de politie meerwaarde heeft voor het verbeteren van de samenwerking tussen POB, politie en OM.

2.3 Methode van onderzoek

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden hebben we gebruik gemaakt van verschillende databronnen. In de onderstaande paragrafen bespreken we deze databronnen in meer detail.

2.3.1 Online zaakregister

Ten eerste hebben we data verzameld via een online registratieformulier. Dit registratieformulier is opgesteld in overleg met de begeleidingscommissie van de vervolgpilot (zie ook paragraaf 2.4.4). Bij de start van de vervolgpilot hebben 26 POB's, op voordracht van de brancheverenigingen, inloggegevens ontvangen waarmee POB's tijdens de doorlooptijd van de vervolgpilot zaken konden aanmelden en de voortgang konden registreren. In het registratieformulier zijn vragen opgenomen met betrekking tot kenmerken van de zaak (bijvoorbeeld politie-

eenheid, delictscategorie, schadebedrag), hoeveel uur aan de zaak besteed is door POB en politie en vragen over de voortgang van de zaak door de justitiële keten. Een compleet overzicht van de vragen in het online zaakregister staat in Bijlage 3.

2.3.2 Dossieronderzoek

Aan de hand van de aangebrachte zaken in het online overzicht hebben we twintig zaken geselecteerd die in een verdiepend onderzoek nader zijn geanalyseerd. Het eerste onderdeel van het verdiepende onderzoek is een dossieronderzoek.
We hebben de politiedossiers onderzocht van deze geselecteerde zaken. De politiedossiers zijn geraadpleegd via één van de registratiesystemen van de politie. De dossiers zijn onderzocht aan de hand van een vooraf opgestelde scorelijst. De scorelijst bestaat uit een operationalisering van de (relevante) onderzoeksvragen. De ingevulde scorelijsten zijn vervolgens ingevoerd in een overzicht, waardoor de zaken geanalyseerd konden worden. De scorelijst is opgenomen in Bijlage 4.
Tijdens de dataverzameling bleek dat de afdoening van zaken niet standaard in de politiedossiers geregistreerd wordt. Vaak beperken de dossiers zich tot de aangifte en de opsporingsacties van de politie. Teneinde zicht te krijgen op de vervolging door het OM hebben we daarom een aanvullende data-uitvraag gedaan bij het OM aan de hand van de proces-verbaal nummers (pv-nummers) en nummers uit de Basisvoorziening Handhaving (BVH-nummers) uit de politiedossiers. De OM-data geven inzicht in of de zaak bij het OM is aangeleverd en zo ja, hoe de zaak is afgedaan.

Daarnaast hebben we de politiedossiers van zaken uit de eerste pilot, waarvan een pv-nummer bekend was, bestudeerd. Informatie uit deze dossiers is relevant voor de beantwoording van onderzoeksvraag 15 (”Over welke zaken uit de pilot van 2013 is er recht gesproken en wat was de strafrechtelijke uitspraak? Welke informatie bieden de vonnissen over de bijdrage van de POB’s?”). In de eerste pilot zijn elf zaken aangebracht, waarvan er acht opgepakt zijn door de politie. Van drie van deze zaken is een proces verbaal-nummer (pv-nummer) bekend.

2.3.3 Interviews

Het verdiepende onderzoek bestaat, naast dossieronderzoek, uit interviews. We hebben interviews afgenomen bij diverse partijen om inzicht te verwerven in de samenwerking en procesmatige aspecten van de vervolgpilot.
Gesprekken zijn gevoerd met de POB’s die zaken hebben aangedragen, een opdrachtgever van een ingediende POB-zaken, contactpersonen van de politie en OM in de politie-eenheden binnen en buiten de pilot-eenheden en de contactpersoon van de Nationale Politie. In totaal hebben we 17 interviews afgenomen. Vier interviews hebben we face-to-face afgenomen en dertien interviews telefonisch. Een overzicht van de geïnterviewde partijen staat in Figuur 2.1.

Figuur 2.1 Respondenten interviews

	Binnen pilot-eenheden	Buiten pilot-eenheden	Overig	Totaal
Contactpersoon Nationale Politie			1	1
POB's			6	6
Opdrachtgevers POB’s	1			1
Contactpersonen politie	3	3		6
Contactpersonen OM	3			3
Totaal	*7*	*3*	*7*	*17*

Selectie van de respondenten berust op de volgende overwegingen:

- De contactpersoon van de Nationale Politie is geïnterviewd vanwege zijn kennis van de voortgang van de vervolgpilot. De zes POB’s zijn geïnterviewd omdat zij gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het aanbrengen van de twintig geselecteerde zaken in de online vragenlijst.
- De opdrachtgevers van de ingediende POB-zaken zijn geselecteerd in samenspraak met de POB’s. De POB’s hebben hun opdrachtgevers benaderd en wanneer de opdrachtgevers bereid waren deel te nemen aan het onderzoek, hebben we een interview ingepland. Er zijn twee opdrachtgevers geselecteerd. Een opdrachtgever heeft in een laat stadium te kennen gegeven geen tijd te hebben voor het interview.
- De contactpersonen bij de politie-eenheden binnen de vervolgpilot zijn tijdens de vervolgpilot het aanspreekpunt geweest voor de POB’s en hebben deelgenomen aan de projectbijeenkomsten. De politieambtenaren in politie-eenheden buiten de vervolgpilot zijn benaderd op basis van hun betrokkenheid bij de geselecteerde zaken. Op basis van de dossierstudie zijn zij geïdentificeerd als bij de zaak betrokken verbalisant.
- Contactpersonen van het OM binnen de pilot-eenheden zijn, net als de contactpersonen bij de politie, geselecteerd omdat zij deelgenomen hebben aan de projectbijeenkomsten of benaderd op basis van hun betrokkenheid bij de zaken die opgenomen zijn in het verdiepende onderzoek.

De interviews zijn afgenomen met een topiclist. De topiclist is vooraf samengesteld op basis van de relevante onderzoeksvragen. In de interviews is onder andere gevraagd naar werkbesparing voor politie of OM door voorwerk van POB’s, *good practices*, succesfactoren en faalfactoren, knelpunten in de samenwerking en neveneffecten van de vervolgpilot. Een volledig overzicht van topiclist staat in Bijlage 5.
We hebben in de interviews waar mogelijk gebouwd op de resultaten van het dossieronderzoek. We hebben dit gedaan door de respondenten concrete casussen uit de dossierstudie voor te leggen ter toelichting en duiding. Na elke inter-

view hebben we een uitgebreid interviewverslag gemaakt. Deze verslagen zijn vervolgens systematisch, per onderzoeksvraag, geanalyseerd.

2.3.4 Enquête non-respons

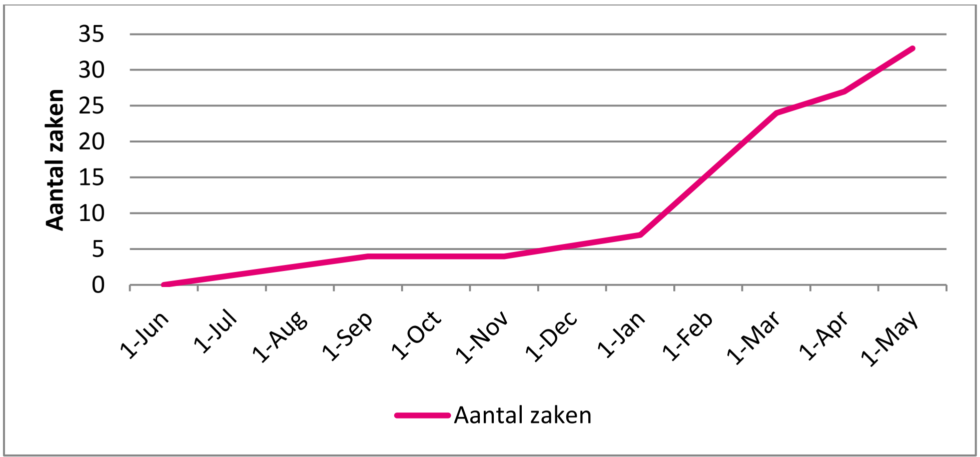
Na afloop van de vervolgpilot bleek dat een aantal –aanvankelijk geïnteresseerde- POB's geen zaken hebben aangeleverd. Daarom heeft APE na afloop van de vervolgpilot een online-enquête opgesteld in overleg met de begeleidingscommissie om de reden voor de non-respons van de POB's te achterhalen. De korte online-enquête is daarop gestuurd naar de twintig POB's die zich wel hebben aangemeld voor de vervolgpilot, maar die geen zaken hebben aangedragen via het online registratieformulier. Elf van hen hebben de online-enquête ingevuld. Deze data zijn in een overzicht geplaatst en vervolgens geanalyseerd. De enquête is opgenomen in Bijlage 6.

2.4 Onderzoeksproces

2.4.1 Projectgroep: online zaakregister

In elke vergadering van de landelijke projectgroep is met de vertegenwoordigde partijen (het ministerie van Veiligheid en Justitie, politie, OM, NV, BPOB, WODC en APE) de stand van zaken rondom het aantal aangemelde cases besproken. Het online zaakregister vormde de basis van de periodieke overzichten. In onderstaande figuur (Figuur 2.2) is de ontwikkeling van het aantal aangemelde zaken weergegeven gedurende de vervolgpilotperiode. Duidelijk waarneembaar is dat het aantal zaken in de eerste helft van de periode van de vervolgpilot stagneerde. Na de aanpassing van het design begin 2015 waardoor het mogelijk werd ook zaken buiten de pilot-eenheden aan te melden is een significante toename te zien.

Figuur 2.2 Volumeontwikkeling aangebrachte zaken in online zaakregister

2.4.2 Dossierstudie

Om toegang te krijgen tot de politiedossiers van de door POB's aangeleverde zaken, is een groot aantal verschillende stappen noodzakelijk gebleken. Stappen die bij aanvang van de vervolgpilot niet waren voorzien. Hieronder volgt een systematisch overzicht van deze stappen.

- **23 juni 2015:** APE ontvangt van het College van procureurs-generaal aanvullende toestemming om ook pilot-zaken uit de regio's Den Haag en Midden-Nederland op te vragen.
- **29 juni 2015:** Uit een gesprek met de contactpersoon bij politie Haaglanden blijkt dat de verklaring van het College van procureurs- generaal alleen niet voldoende is. Data-uitvraag kon uiteindelijk geregeld worden door de dossiers op een usb-stick te zetten die door APE op locatie kunnen worden geanalyseerd.
- **7 juli 2015**: Nadat een eerste inventarisatie van APE heeft geleerd dat slechts een zeer beperkt deel van de gevraagde informatie op de usb stick beschikbaar was gesteld heeft de data-afdeling van de politie (het Business Intelligence Competence Center, BICC) een deel van de zaken gevonden aan de hand van de door APE aangeleverde pv-nummers. Deze pv-nummers zijn door de POB's aangeleverd in het online zaakoverzicht. Een aanvullende data-uitvraag wordt gedaan nadat sommige pv-nummers aangevuld zijn in overleg met de POB's.
- **3 augustus 2015:** Bij bestudering van de gevonden zaakdossiers blijkt dat een deel van de dossiers alsnog te ontbreken:
  - De pv-nummers die APE van de POB's hebben gekregen (online zaakregistratie) blijken BVH-nummers te zijn die uitsluitend gegevens over de aangifte bevatten. In de aangiften is niet geregistreerd of de zaken opgepakt zijn door de politie en het OM. De politie gebruikt namelijk verschillende informatiesystemen voor aangiften (Basisvoorziening Handhaving, BVH), opsporing (Summit) en afdoeningen (Herkenningsdienstsystemen, HKS).
  - Van vijf van de gevonden dossiers ontbreken de bijlagen waar de aangifte in staat.
  - De zaken in Noord-Holland (1 zaak) en Oost-Brabant (2 zaken) ontbreken. Dat is problematisch omdat daarmee 3 van de 12 zaken binnen de piloteenheden wegvallen. Bovendien ontbreekt het dossier nog van 1 zaak in Amsterdam (die BICC wel gevonden heeft) en blijkt 1 zaak die bij ons bekend staat als Rotterdam in Den Haag opgepakt te zijn.
- **4 augustus 2015:** Er wordt een nieuwe data-uitvraag gedaan bij BICC (via de contactpersoon bij politie Haaglanden) waarin verzocht wordt om de ontbrekende dossiers alsnog te leveren. Bovendien vraagt APE om alle overige informatie met betrekking tot de afdoening van deze zaken ook uit de informatiesystemen te halen.

- **10 augustus 2015:** Bericht ontvangen van de contactpersoon bij politie Haaglanden dat BICC de overige data gevonden heeft.
- **13 augustus 2015:** APE onderzoekt de aanvullende zaakdossiers bij de politie. Daar blijkt dat de politie geen informatie meer registreert vanaf het moment dat de zaak is ingezonden naar het OM. Daardoor is de afdoening van veel zaken onbekend bij de politie.
- **14 augustus 2015:** APE benadert de contactpersoon bij het OM met de vraag of het mogelijk is informatie over de afdoening van de pilot-zaken uit de OM-registratie te halen.
- **15 augustus 2015:** De contactpersoon bij het OM heeft het dataverzoek neergelegd bij de informatie unit van het OM.
- **4 september 2015:** OM-data ontvangen van de contactpersoon bij het OM waardoor bekend is hoe de zaken in de vervolgpilot afgedaan zijn.

2.4.3 Interviews

Door aanpassing in het design van de vervolgpilot zijn ook zaken buiten de pilot-eenheden in de evaluatie betrokken. Binnen de pilot-eenheden hebben we de contactpersonen van de politie en het OM bij de eenheden geïnterviewd. Voor een evenwichtige beantwoording van de onderzoeksvragen was het dan ook wenselijk interviews af te nemen met politieambtenaren buiten de pilot-eenheden. Omdat hierin niet was voorzien bij de aanvankelijke opzet van de vervolgpilot zijn een aantal aanvullende acties noodzakelijk gebleken. Onderstaand zijn deze acties beschreven:

- **30 juni 2015:** Omdat er geen contactpersoon is bij de politie in de eenheden buiten de vervolgpilot (Den Haag en Midden-Nederland) heeft de contactpersoon bij de Nationale Politie gevraagd naar de contactgegevens van de politieambtenaren die in deze eenheden betrokken waren bij de betreffende zaken. Hij heeft de namen en mailadressen van de politieambtenaren aangeleverd en zelf een mail gestuurd naar de politieambtenaren met het verzoek deel te nemen aan het onderzoek.
- **30 juni - 6 juli 2015:** Enkele politieambtenaren gaven per mail aan dat zij geen rol gespeeld hebben in de zaken die aangeleverd zijn in de vervolgpilot. Daarop heeft de contactpersoon bij de Nationale Politie de contactgegevens opgezocht van andere politieambtenaren die mogelijk wel een bijdrage hebben geleverd aan de zaken.
- **9 juli 2015:** APE heeft zelf een mail verstuurd aan de politieambtenaren met het verzoek deel te nemen aan het onderzoek. De politieambtenaren reageerden niet of gaven aan dat zij niet betrokken zijn geweest bij de zaken. Er zijn daardoor geen interviews ingepland met deze groep politieambtenaren.
- **10 augustus 2015:** APE heeft vervolgens een nieuw spoor ingezet om toch politieambtenaren buiten de vervolgpilot te spreken. Tijdens de dossierstudie

bleek dat in de politiedossiers de betrokken politieambtenaren genoemd stonden. Daarop heeft APE contact opgenomen met de contactpersoon bij de Nationale Politie met het verzoek deze tweede groep politieambtenaren ook aan te schrijven. Hij heeft een mail gestuurd naar de politieambtenaren en de mailadressen van de politieambtenaren aangeleverd.

- **11 augustus 2015:** APE heeft zelf deze tweede groep politieambtenaren gemaild met het verzoek tot deelname. Verder is hen gevraagd naar een telefoonnummer zodat sneller contact met hen gezocht kan worden.
- **25 augustus 2015:** Via het centrale telefoonnummer heeft APE contact gezocht met de politie om de telefoonnummers te achterhalen van de acht politieambtenaren buiten de pilot-eenheden. De politie wilde de telefoonnummers echter niet afgeven. De persvoorlichter in de eenheid Den Haag is gesproken en zij gaat het verzoek tot deelname nogmaals onder de vier politieambtenaren in Den Haag uitzetten.
- **26 augustus 2015:** Het contact via de persvoorlichter heeft beperkt resultaat opgeleverd. Eén van de vier interviews is ingepland. Eén heeft aangegeven niet mee te willen werken en de overige twee hebben niet gereageerd na herhaaldelijk bellen.
- **18 september 2015:** Na herhaaldelijk mailen en nabellen van de vijf overgebleven politieambtenaren in de eenheid Den Haag en Midden-Nederland, hebben we geconcludeerd dat de politieambtenaren niet beschikbaar zijn voor deelname aan het onderzoek.
- **20 september 2015:** De contactpersoon bij het OM heeft aangegeven dat de Officieren van Justitie buiten de pilot-eenheden geïdentificeerd moeten worden via de politie. De drie geïnterviewde politieambtenaren wisten echter niet welke Officier van Justitie bij de zaak betrokken was of de zaak was niet ingezonden naar het OM. Aangezien de overige vijf politieambtenaren niet geïnterviewd kunnen worden, zien we af van het interviewen van de Officieren van Justitie buiten de pilot-eenheden.
- **21 september 2015:** APE heeft na overleg met de contactpersoon bij de Nationale Politie geconcludeerd dat de contactpersoon bij de politie in een van de pilot-eenheden niet beschikbaar is voor deelname aan het onderzoek. Hij reageert niet op de mails en het is niet gelukt hem te spreken via de telefoon.

2.4.4 Begeleidingsstructuur

Voor dit onderzoek heeft het WODC een begeleidingscommissie ingesteld. De begeleidingscommissie heeft als doel de kwaliteit van de opzet en uitvoering van het onderzoek te bewaken. De begeleidingscommissie is drie keer bijeengekomen: bij de start van het onderzoek op 14 juli 2014, na afronding van de vervolgpilot op 8 juli 2015 en ter bespreking van het tussenrapport op 12 oktober 2015. Bijlage 1 bevat een overzicht van de leden van de begeleidingscommissie.

3 Resultaten vervolgpilot

In dit hoofdstuk presenteren we de resultaten van de evaluatie van de vervolgpilot. Hierbij baseren we ons op de twintig zaken die we opgenomen hebben in het verdiepend onderzoek. Voor we de onderzoeksvragen beantwoorden, bespreken we in paragraaf 3.1 eerst de selectie van de twintig zaken in het verdiepend onderzoek. Daarna beantwoorden we één voor één de onderzoeksvragen uit paragraaf 2.1. Daarbij maken we, waar relevant, een vergelijking tussen zaken binnen de pilot-eenheden en er buiten.

De resultaten zijn gebaseerd op de verschillende databronnen die we in dit onderzoek gebruikt hebben. We benoemen tegenstrijdigheden in de databronnen waar die zich voordoen. In alle andere gevallen maken we geen onderscheid tussen de verschillende databronnen.

3.1 Selectiecriteria zaken

In totaal zijn er 33 zaken door POB's aangebracht via het online zaakregister. Achttien van de 33 zaken zijn aangebracht in de vier politie-eenheden die deelnemen aan de vervolgpilot. De overige vijftien zaken spelen in politie-eenheden buiten de vervolgpilot. Als we de verdeling van de zaken over de politie-eenheden nader bekijken, zien we dat bijna een derde van alle zaken (10 van de 33) aangebracht is in Amsterdam. In Zeeland-West-Brabant is geen enkele zaak aangebracht. De verdeling van zaken over de politie-eenheden staat in Tabel 3.1.

Omdat maximaal 20 zaken meegenomen kunnen worden in het verdiepende onderzoek (dossierstudie en interviews), hebben we uit deze 33 zaken een selectie gemaakt. Daarvoor hebben we de volgende criteria gehanteerd:

1. **Proces-verbaal nummer (pv-nummer):** Het pv-nummer van de zaken moet bekend zijn bij APE zodat de zaken gevolgd kunnen worden door de justitiële keten. Na deze eerste selectie blijven er twaalf zaken over binnen de pilot-eenheden en elf zaken buiten de pilot-eenheden. Dit staat eveneens in Tabel 3.1.

2. **Voorrang zaken binnen pilot-eenheden:** De zaken buiten de pilot-eenheden zijn bedoeld als aanvulling op de zaken die binnen de pilot-eenheden aangedragen zijn door POB's. Daarom hebben we de twaalf zaken met een pv-nummer binnen de pilot-eenheden opgenomen in de selectie.

3. **Praktische redenen:** Naast de twaalf zaken in de pilot-eenheden is er nog ruimte voor acht zaken in de selectie voor het verdiepend onderzoek. Deze moeten buiten de pilot-eenheden worden gezocht. Om praktische redenen hebben we de zaken in de eenheden Den Haag (4 zaken) en Midden-Nederland (4 zaken) opgenomen in de selectie. Daarmee omvat de selectie 20 zaken. Dat betekent dat de twee zaken in de politie-eenheid Limburg en één zaak in Oost-Nederland met een pv-nummer niet betrokken worden in het verdiepende onderzoek.

Tabel 3.1 Aantal aangebrachte zaken (met pv-nummer)

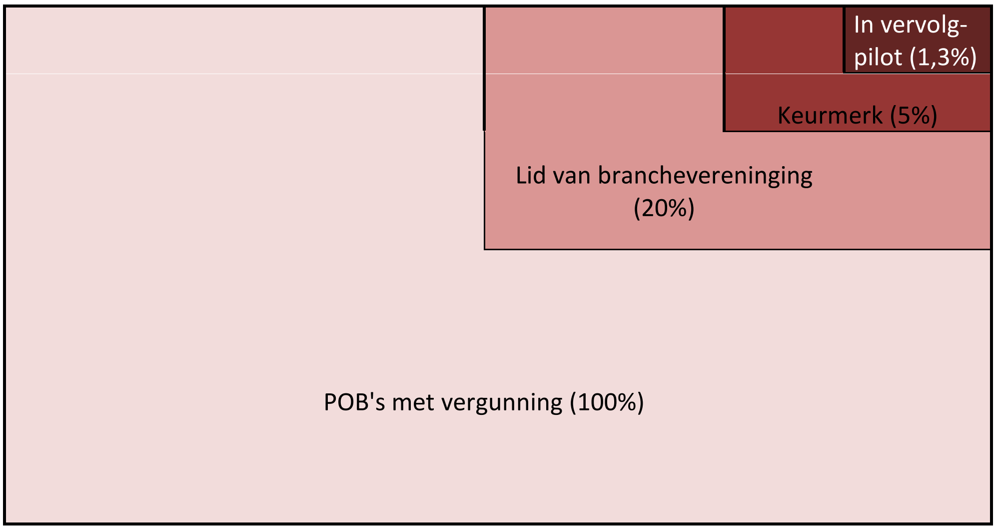
	Aantal zaken aangeleverd	Aantal zaken met pv-nummer
Amsterdam	10	7
Rotterdam	4	2
Noord-Holland	2	1
Oost-Brabant	2	2
Den Haag	4	4
Midden-Nederland	4	4
Limburg	3	2
Oost-Nederland	3	1
Noord-Nederland	1	0
Zeeland- West-Brabant	0	0
Totaal	*33*	*23*

Bron: online zaakregister

De in totaal 33 zaken zijn door zeven POB's aangemeld in het online zakenregister. De 20 zaken in de selectie zijn het werk van zes van deze POB's. Bijna de helft van de selectie (8 zaken, 40%) is aangebracht door dezelfde POB. De overige vijf POB's hebben 1 tot 4 zaken aangebracht.

Dit betekent dat ongeveer een kwart van de POB's die een vergunning hebben, lid zijn van een branchevereniging en beschikken over een keurmerk zaken aangedragen heeft in de vervolgpilot. Dit is de onderzoekspopulatie.
De deelnemers aan de vervolgpilot representeren daarmee ongeveer 1,3% van het totale aantal POB's met vergunning (zie Figuur 3.1).

Figuur 3.1 Aandeel POB's die zaken aangeleverd hebben (alle POB's)

In de rest van het hoofdstuk beantwoorden we de onderzoeksvragen op basis van de twintig geselecteerde zaken.[17] Daarbij presenteren we achtereenvolgens de resultaten met betrekking tot het aantal zaken en aangiften gevolgd door opsporing en vervolging, de samenwerking in de vervolgpilot, de stand van zaken uit de pilot van 2013 en de resultaten van de vervolgpilot in termen van *good practices* en neveneffecten.

3.2 Aantal zaken en aangiften

VRAAG 1. Van welke zaken van vermogenscriminaliteit deden de POB's namens hun opdrachtgever of de opdrachtgever aangifte in de regionale eenheden van de vervolgpilot?

> De POB's deden voornamelijk aangifte van verduistering, diefstal en oplichting. Het betreft, gegeven de doorlooptijd van de vervolgpilot, vooral eenvoudige zaken waarbij het schadebedrag en de maatschappelijke impact relatief laag zijn. De kwaliteit van het werk van POB's wordt beoordeeld als (zeer) goed.

[17] Een meer gedetailleerde analyse inclusief de zaken die niet in de selectie zijn opgenomen is niet zinvol omdat veel van de benodigde informatie over deze zaken ontbreekt.

Het aantal zaken waarvan aangifte werd gedaan

Van de twintig zaken die we geselecteerd hebben voor het verdiepend onderzoek, speelden elf zaken zich af binnen de pilot-eenheden.[18] Zeven daarvan vonden plaats in de eenheid Amsterdam. Daarmee is deze regionale eenheid oververtegenwoordigd in de zaken binnen de pilot-eenheden. Eén zaak is aangeleverd in eenheid Rotterdam en één in Noord-Holland. In Oost-Brabant zijn twee zaken aangeleverd. In Tabel 3.2 staat dit overzicht.

Tabel 3.2 Aantal zaken van vermogenscriminaliteit binnen de pilot-eenheden[18]

	Aantal zaken
Amsterdam	7
Rotterdam	1
Noord-Holland	1
Oost-Brabant	2
Totaal	*11*

Bron: online zaakregister en dossieronderzoek

Naast de elf zaken binnen de pilot-eenheden hebben we negen zaken buiten de pilot-eenheden opgenomen in het verdiepende onderzoek. Zoals we laten zien in Tabel 3.3 komen vijf van de zaken uit de eenheid Den Haag en vier uit Midden-Nederland.

Tabel 3.3 Aantal zaken van vermogenscriminaliteit buiten de pilot- eenheden[18]

	Aantal zaken
Den Haag	5
Midden-Nederland	4
Totaal	*9*

Bron: online zaakregister en dossieronderzoek

Verder blijkt uit de interviews met POB dat het aangiftepercentage per POB erg verschilt. Bij de ene POB wordt van alle, of bijna alle, zaken aangifte gedaan terwijl aangifte bij de andere POB slechts een uitzondering op de regel is. Bij de beantwoording van vraag 2 gaan we dieper in op de oorzaak van dit verschil.

[18] De regio is bepaald op basis van de politiedossiers. In één zaak bleek de regio in de dossiers niet overeen te komen met de door de POB opgegeven regio. Deze zaak bleek niet in Rotterdam opgepakt te zijn maar in Den Haag. Daarom wijkt deze verdeling af van het overzicht in paragraaf 3.1.

De type zaken waarvan aangifte werd gedaan

Het merendeel van de zaken binnen de vervolgpilot waarvan aangifte is gedaan betreft verduistering, al dan niet in dienstbetrekking. Verder betreft het drie zaken van (gekwalificeerde) diefstal en een geval van oplichting. De categorie overige vermogensdelicten (fraude en brandstichting) blijft in de pilot-eenheden leeg.
Buiten de pilot-eenheden is de verdeling over de categorieën gelijkmatiger. In Tabel 3.4 laten we de verdeling van zaken over de typen vermogenscriminaliteit binnen en buiten de pilot-eenheden zien.

Tabel 3.4 Type vermogenscriminaliteit waarvoor aangifte is gedaan

	Binnen de pilot	Buiten de pilot	Totaal
Verduistering (in dienstbetrekking)	7	2	9
(Gekwalificeerde) diefstal	3	3	6
Oplichting	1	2	3
Overige vermogensdelicten	0	2	2
Totaal	*11*	*9*	*20*

Bron: online zaakregister en dossieronderzoek

POB's geven zelf aan in de interviews dat voornamelijk aangifte gedaan wordt in het geval van diefstal in dienstbetrekking, voertuigdiefstal[19] en oplichting. Daarbij is van belang dat de POB gericht is op gestolen goederen opsporen, terwijl de politie hoofdzakelijk gericht is op het opsporen van verdachten. Dit impliceert dat het belang dat de opdrachtgever van de POB hecht aan het opsporen van de verdachte in veel gevallen bepalend is voor het al dan niet doen van aangifte. Een aangifte is echter ook wenselijk om bepaalde zaken af te wikkelen met betrekking tot ontslag of verzekeringen. Mogelijk maakt dit dat zaken met betrekking tot diefstal en verduistering oververtegenwoordigd zijn in de vervolgpilot.

De achtergronden waaronder maatschappelijke impact en schadeomvang

Binnen de pilot-eenheden ligt het schadebedrag tussen de €300 en €353.000. Zoals we in Tabel 3.5 tonen, gaat het in vier zaken om een bedrag dat lager is dan €5.000. In ruim de helft van de zaken gaat het om minder dan €10.000 schade. Al deze zaken hebben betrekking op verduistering, al dan niet in dienstverband. In twee zaken is de schade tussen de €10.000 en €50.000. In drie zaken ligt het schadebedrag boven de €50.000 met een maximum van €360.000. Dit zijn zaken van (gekwalificeerde) diefstal en oplichting.
Bij twee zaken ligt het schadebedrag dat opgegeven is door de POB en dat genoteerd is door de politie, relatief ver uit elkaar. In beide zaken noteerde de POB een

[19] Voertuigdiefstal heeft voornamelijk betrekking op de diefstal van personenauto's.

hoger bedrag dan in de politiedossiers opgenomen is. Het gaat echter om zaken met een relatief laag schadebedrag: in de politiedossiers staat een schadebedrag onder de €1.000 genoteerd. Een mogelijke verklaring voor het verschil is dat POB's bij sommige zaken de kosten voor hun werkzaamheden optellen bij de schade die de verdachte veroorzaakt heeft met het delict, waar dit in de politiedossiers niet het geval is.

Buiten de pilot-eenheden is het minimale schadebedrag in een zaak €2.200. De schade is maximaal €244.000. Daarmee is de spreiding van het schadebedrag in de zaken buiten de pilot-eenheden minder breed dan in zaken binnen de pilot-eenheden. Het gemiddelde schadebedrag van zaken binnen en buiten de pilot-eenheden ligt vrij dicht bij elkaar: €52.000 binnen de vervolgpilot en €40.000 er buiten.

Tabel 3.5 Schadeomvang per zaak [20]

	Binnen de pilot	Buiten de pilot	Totaal
Minder dan €5.000	4	1	5
€5.000 - €10.000	2	0	2
€10.000 - €50.000	2	6	8
Meer dan €50.000	3	1	4
Onbekend	0	1	1
Totaal	*11*	*9*	*20*

Bron: online zaakregister en dossieronderzoek.

Binnen de opsporing en vervolging wordt onderscheid gemaakt naar omvangrijke en relatief eenvoudige zaken. Binnen de vervolgpilot constateren we dat de POB's vooral een bijdrage hebben geleverd in eenvoudige zaken. Dit zien we ook terug in het beperkte schadebedrag in het merendeel van de aangebrachte zaken in de vervolgpilot. Deze zaken kenmerken zich voor het relatief geringe schadebedrag en een relatief beperkte maatschappelijke impact, bijvoorbeeld in verhouding tot geweldsdelicten.

Deze observatie geldt voor de pilotzaken en behoeft niet automatisch voor de algehele praktijk van de POB's te gelden. In de pilot dienden POB's "panklare" zaken aan te dragen die in het vervolgtraject bij politie en OM relatief weinig inspanning vergen. Gegeven deze randvoorwaarden is het niet verwonderlijk dat – ook gelet

[20] Het schadebedrag genoteerd in de politiedossiers is leidend. Dit is immers waarmee bij eventuele opsporing gewerkt wordt. Als dit onbekend is, is het bedrag dat opgegeven is door de POB's in het zaakregister gebruikt. Van vijf zaken binnen en vier zaken buiten de pilot-eenheden is het bedrag niet bekend in de politiedossiers maar wel uit het zaakregister dat door POB's is ingevuld.

op de doorlooptijd van de pilot van één jaar- het merendeel van de aangeleverde zaken relatief eenvoudig was.

De kwaliteit van de informatie

Van vijf van de elf zaken binnen de vervolgpilot is bekend dat de POB verzameld bewijsmateriaal overgedragen heeft aan de politie. Daarnaast is uit de politiedossiers gebleken dat in vier zaken buiten de vervolgpilot POB's informatie hebben overgedragen aan de politie. Het gaat veelal om videobeelden waarop het delict of de verdachten staan, foto's van het delict, de gevolgen ervan of bewijsmateriaal dat gevonden is op de plaats van het delict. In veel zaken zijn contactgegevens van de door de POB verdachte persoon aangeleverd met een op schrift gestelde bekentenis.
Aan de hand van de bestudering van de dossiers kan weinig gezegd worden over de kwaliteit van de door POB's aangedragen informatie. In twee dossiers is de vervolgpilot expliciet genoemd en de kwaliteit van de informatie besproken. In het eerste geval wordt door een politieambtenaar opgemerkt dat, hoewel er bij het OM twijfel is over de rechtmatigheid van de door de POB aangeleverde informatie, het onderzoeksrapport er betrouwbaar uitziet. De reden voor de twijfel over de rechtmatigheid is in het politiedossier niet verder onderbouwd. In een ander geval beslist het OM de zaak op te leggen omdat er, ondanks het rapport van de POB, nog te veel werkzaamheden nodig waren van de politie om de zaak op te helderen. De eerstgenoemde zaak speelt binnen en de ander buiten de pilot-eenheden.

Het merendeel van de geïnterviewde politieambtenaren en contactpersonen bij het OM is zeer te spreken over de kwaliteit van het door POB's uitgevoerde werk en de aangeleverde rapportages. Sterker nog, een deel van de respondenten bij de politie heeft de ervaring dat de onderzoeken en rapportage van POB's beter is dan menige aangifte opgenomen door de politie zelf. Hoewel er geen richtlijnen zijn voor de vorm van de rapportage die POB's aan de politie overhandigen[21] weten de POB's vaak goed hoe zij hun onderzoek moeten onderbouwen en verantwoorden. Een deel van de POB's heeft zelf bij de politie gewerkt in het verleden waardoor zij heel goed in staat zijn goed werk af te leveren dat bruikbaar is voor de politie. POB's beschikken vaak over meer specialistische kennis waardoor zij beter toegerust zijn om vermogenscriminaliteit op te pakken. Het onderzoek van de POB's is daardoor ook behoorlijk compleet zodat er weinig aanvullende inspanning van de politie nodig is om de zaak af te ronden. Hoe beter de kwaliteit van het onderzoek, hoe groter de kans dat de politie de zaak oppakt.

[21] In de Privacygedragscode voor POB's zijn wel inhoudelijke regels vastgesteld.

VRAAG 2. Geef een indicatie van het aantal POB-zaken op het terrein van vermogenscriminaliteit die zich afspeelden in de regionale eenheden van de vervolgpilot waarvan geen aangifte werd gedaan. Waarom was dat?

> Het aantal vermogensdelicten waarvan geen aangifte is gedaan door POB's, of hun opdrachtgevers, verschilt sterk per POB: bij sommige POB's wordt van alle zaken aangifte gedaan en bij andere is een aangifte een uitzondering. De verklaring voor deze verschillen is volgens POB's gelegen in de delictscategorie, de alternatieve routes voor afdoening van de zaak die de opdrachtgever ter beschikking heeft, de sector en de complexiteit van de zaak. Politie en OM vermoeden dat de oorzaak gelegen is in het ontbreken van het belang van opdrachtgevers van POB's bij een aangifte.

Aan de hand van de enquête non-respons blijkt dat het aantal vermogenszaken waarvan geen aangifte is gedaan sterk uiteenloopt onder POB's, ongeacht de regionale eenheid. Van de elf POB's die geen zaken aangeleverd hebben in de vervolgpilot, geeft bijna de helft aan dat zij in het afgelopen jaar vermogenszaken hebben opgepakt waarvoor geen aangifte is gedaan. Deze zes POB's geven aan dat zij, evenredig verdeeld over de POB's, 1 t/m 5 zaken, 6 t/m 10 zaken of meer dan tien zaken opgepakt hebben. Deze verdeling staat in Tabel 3.6.

Tabel 3.6 Aantal zaken zonder aangifte die door POB's opgepakt zijn

	Aantal POB's
0 zaken opgepakt zonder aangifte	5
1 t/m 5 zaken opgepakt zonder aangifte	2
6 t/m 10 zaken opgepakt zonder aangifte	2
Meer dan 10 zaken opgepakt zonder aangifte	2

Bron: enquête non-respons

Een driemaal gegeven reden voor het niet doen van aangifte in de enquête non-respons, is dat hun opdrachtgevers geen meerwaarde zien in het doen van aangifte. De zaken zijn voor hen afgedaan met het werk van de POB. Verder geven POB's aan dat de politie weinig prioriteit geeft aan vermogenszaken die zij aandragen. Daarom stellen enkele POB's voor het doen van aangifte aantrekkelijker te maken door meer landelijke bekendheid te geven aan de mogelijkheid tot samenwerking met politie of een financiële vergoeding voor POB's of hun opdrachtgevers.

Wanneer we het aantal zaken waarvoor geen aangifte is gedaan vergelijken met de zaken waarvoor wel aangifte is gedaan, valt op dat van het merendeel van de zaken die POB's behandelen geen aangifte is gedaan. In Tabel 3.7 laten we de verdeling van de POB zien die in het afgelopen jaar vermogenszaken hebben opgepakt waarvoor wel aangifte is gedaan.

Tabel 3.7 Aantal zaken met aangifte die door POB's opgepakt zijn

	Aantal POB's
0 zaken opgepakt zonder aangifte	7
1 t/m 5 zaken opgepakt zonder aangifte	4
6 t/m 10 zaken opgepakt zonder aangifte	0
Meer dan 10 zaken opgepakt zonder aangifte	0

Bron: enquête non-respons

Opvallend is dat de vier POB's die aangeven 1 t/m 5 vermogenszaken behandeld te hebben waarbij aangifte is gedaan, geen zaken aangeleverd hebben voor de vervolgpilot. De genoemde oorzaken verschillen per POB, variërende van een opdrachtgever die hierover bepaalt tot zaken die zich niet binnen de vier piloteenheden afspelen en het niet oppakken van wel aangeleverde zaken door de politie.

De interviews met de POB's bevestigen dit beeld. Omdat, zoals onder vraag 1 bleek, het aangiftepercentage sterk verschilt van POB tot POB, loopt ook het aantal vermogenszaken waarvoor geen aangifte gedaan is uiteen.
De verklaringen voor deze verschillen moeten volgens de POB's worden gezocht in de delictscategorie, de alternatieve routes voor afdoening van de zaak die de opdrachtgever ter beschikking heeft, de sector en de complexiteit van de zaak. Bij relatief eenvoudige zaken met een duidelijke verdachte en vaak een relatief laag schadebedrag wordt relatief vaak aangifte gedaan, ook wanneer er alternatieven zijn zoals de civielrechtelijke route. De ervaring van POB's is dat bij fraude In de financiële sector eerder overgegaan wordt tot aangifte dan in de gemeentelijke sector.
Politie en OM verklaren het afzien van aangifte uit het geringe belang dat opdrachtgevers hebben bij een aangifte. Als het werk van de POB geleid heeft tot het oppakken van de verdachte en het vergoeden van de schade door de verdachte, wat heeft een aangifte dan nog voor toegevoegde waarde? Bovendien vrezen volgens politie en OM veel opdrachtgevers voor imagoschade en negatieve aandacht van de media als gevolg van de aangifte. Daarom worden zaken veelal intern opgepakt zonder aangifte te doen.
Politie en OM geven in meerderheid aan, bij monde van de contactpersonen die wij gesproken hebben, dat het zorgelijk is dat er een lage aangiftebereidheid is onder de opdrachtgevers van POB's. Een dader krijgt de gelegenheid om het gedrag te herhalen als het delict niet bekend is bij justitie. Bij een eventueel volgende delict zal hij of zij dan behandeld worden als een *first offender*. Daarnaast blijft criminaliteit buiten het beeld van de politie als er geen aangifte van wordt gedaan. Dit draagt bij aan de onvolledigheid van de informatie die gebruikt wordt voor bijvoorbeeld interveniërende strategieën en daderprofilering.

3.3 Opsporing en vervolging

VRAAG 3. Welke van de aangiften die in vraag 1 zijn verzameld werden na toepassing van het wegingskader beoordeeld als kansrijk voor een strafrechtelijke aanpak en werden door politie en OM opgepakt in de vervolgpilot?

Alle kansrijke zaken zijn opgepakt door de politie maar ook het merendeel van de niet kansrijke zaken is opgepakt. Het label 'kansrijk' berust op een oordeel van de POB en niet op de toepassing van het wegingskader, zoals oorspronkelijk bedoeld.

Uit het online zaakregister,[22] waarin de POB's informatie aangedragen hebben, blijkt dat vijf van de elf zaken binnen de pilot-eenheden als kansrijk beoordeeld zijn op basis van het wegingskader. Eveneens vijf zaken zijn beoordeeld als niet kansrijk. Van één zaak, in de eenheid Amsterdam, is onbekend of het een kansrijke zaak is. Tabel 3.8 toont de verdeling van kansrijke zaken over de pilot-eenheden. Hierbij valt op dat drie van de zeven zaken die aangemeld zijn in Amsterdam kansrijk zijn. De twee zaken in Rotterdam en Noord-Holland zijn eveneens beoordeeld als kansrijk. De twee zaken in Oost-Brabant zijn beiden niet kansrijk.

Tabel 3.8 Kansrijkheid van zaken, binnen de vervolgpilot

	Kansrijk	Niet kansrijk
Amsterdam[23]	3	3
Rotterdam	1	0
Noord-Holland	1	0
Oost-Brabant	0	2
Totaal	*5*	*5*

Bron: online zaakregister

Van de zaken buiten de pilot-eenheden, is het merendeel na toepassing van het wegingskader beoordeeld als niet kansrijk. In
Tabel 3.9 laten we de verdeling over de eenheden Den Haag en Midden-Nederland zien: twee van de vijf zaken aangemeld in Den Haag zijn kansrijk. De

[22] De politiedossiers bevatten geen informatie over de toepassing van het wegingskader en het al dan niet kansrijk zijn van de pilot-zaken.

[23] Van één van de zaken uit de regio Amsterdam is, op basis van de informatie in het online zakenregister, onbekend of de zaak kansrijk is. Die zaak laten we hier buiten beschouwing.

overige twee zaken uit Den Haag en de vier zaken uit Midden-Nederland zijn niet kansrijk.

Tabel 3.9 Kansrijkheid van zaken, buiten de vervolgpilot

	Kansrijk	Niet kansrijk
Den Haag	2	3
Midden-Nederland	0	4
Totaal	*2*	*7*

Bron: online zaakregister

Wanneer we vervolgens de kansrijke en niet kansrijke zaken indelen naar welke zaken opgepakt zijn, levert dat de verdeling op zoals in Tabel 3.10 en Tabel 3.11. Hierin is te zien dat, ongeacht kansrijkheid, negen van de tien zaken binnen de vervolgpilot opgepakt zijn door politie.

Tabel 3.10 Verdeling opgepakte zaken en kansrijkheid, binnen de pilot-eenheden

	Kansrijk		Niet kansrijk	
	Opgepakt	Niet opgepakt	Opgepakt	Niet opgepakt
Amsterdam [23]	3	0	2	1
Rotterdam	1	0	0	0
Noord-Holland	1	0	0	0
Oost-Brabant	0	0	2	0
Totaal	*5*	*0*	*4*	*1*

Bron: online zaakregister en dossierstudie

Ook de zaken buiten de pilot-eenheden zijn grotendeels opgepakt door politie en OM: zeven van de negen zaken buiten de pilot-eenheden zijn opgepakt door politie en OM.

Tabel 3.11 Verdeling opgepakte zaken en kansrijkheid, buiten de pilot-eenheden

	Kansrijk		Niet kansrijk	
	Opgepakt	Niet opgepakt	Opgepakt	Niet opgepakt
Den Haag	2	0	3	0
Midden-Nederland	0	0	2	2
Totaal	*2*	*0*	*5*	*2*

Bron: online zaakregister en dossierstudie

Op basis van de interviews met POB's, politie en OM blijkt dat het label 'kansrijk' zoals hier gehanteerd op basis van het online zaakregister, afkomstig is van de POB's. Daarom moet dit label niet verward worden met een positieve uitkomst na de toepassing van het wegingskader. De bovenstaande beoordeling van de kans-

rijkheid van de zaken is gebaseerd op de door de POB ingevulde informatie in het zaakregister. Dat betekent dat het al dan niet kansrijk zijn van een zaak afhankelijk is van het oordeel van de POB, terwijl de kracht van het wegingskader juist is dat het oordeel gevormd wordt in overleg met politie en OM. Een dergelijk driehoeksoverleg heeft in geen van de pilot-eenheden plaatsgevonden. Als er al overleg heeft plaatsgevonden was dit veelal via digitale wegen. De zeggingskracht van het label 'kansrijk', zoals beoogd door middel van het wegingskader, boet hierdoor in. Daarom hebben we besloten om in de beantwoording van de volgende onderzoeksvragen geen onderscheid te maken naar de kansrijkheid van de zaken. Als gevolg hiervan kiezen we er voor om enkele onderzoeksvragen samen te voegen. Dat vermelden we steeds bij de betreffende vraag.

VRAAG 4. Leverde het voorwerk van de POB's een werkbesparing op bij de strafrechtelijke opsporing en vervolging? De kansrijkheid van zaken heeft geen rol gespeeld bij het beantwoorden van deze vragen.

> Het werk van POB's wordt door de politie ervaren als een werkbesparing bij de strafrechtelijke opsporing en vervolging. De politie behoudt echter altijd bepaalde opsporingstaken omdat de POB deze taken niet kan uitvoeren of ter validatie van het werk van de POB.

Het werk van de POB's wordt door de politie ervaren als een werkbesparing, door dat de POB's taken uitvoeren die anders door de politie uitgevoerd hadden moeten worden. De POB verzamelt bewijs, vraagt videobeelden op, spreekt met verdachte en stelt soms zelfs al een aangifte op. De politie houdt wel altijd bepaalde taken die een POB niet kan en mag doen. Zo moet de politie het werk van de POB controleren door videobeelden te bekijken, de verdachte zelf horen en de aangifte invoeren in het politie-systeem BVH. Hiermee wordt het werk van de POB gevalideerd. Een van de contactpersonen bij het OM geeft aan dat de rechter meeweegt 'wie betaalt, bepaalt'. De eerste vraag die een rechter bij elke rechtszaak stelt is daarom altijd of de verdachte bij de eerder afgelegde verklaring blijft. Een verdachte zou daarop kunnen betogen dat hij of zij onder druk is gezet om de eerder afgelegde verklaring af te leggen. Als de verklaring opgetekend is door de politie kan dit betoog van de verdachte beter ondervangen worden.
Overigens merkt een geïnterviewde contactpersoon bij het OM op dat het werk van de POB's ook werkbesparing oplevert doordat tot tevredenheid van de opdrachtgever zaken civielrechtelijk kunnen worden afgedaan en de strafrechtelijke keten wordt ontlast.

VRAAG 5. Wat was de stand van zaken van de opsporing en vervolging van deze kansrijke zaken aan het eind van de vervolgpilot? Is de dader veroordeeld? De kansrijkheid van zaken heeft geen rol gespeeld bij het beantwoorden van deze vragen. Doordat dit onderscheid is vervallen is onderzoeksvraag 8 hieronder ook beantwoord.

De verdachte is opgespoord in driekwart van de zaken en in twee derde van deze zaken is vervolgd/getransigeerd. De zaken buiten de pilot-eenheden hebben vaker geleid tot opsporing, vervolging en veroordeling.

Opsporing en vervolging van de verdachten

In Tabel 3.12 laten we zien in hoeverre de verdachten in de zaken binnen en buiten de pilot-eenheden opgespoord en vervolgd zijn. Logischerwijs heeft er geen vervolging plaatsgevonden als de verdachte niet opgespoord is. Omdat door middel van een transactie ook een vervolgingsbeslissing genomen wordt, geven we het aantal zaken waarin vervolging is ingesteld gezamenlijk weer met het aantal transacties.

In driekwart van de zaken in de vervolgpilot is ten minste één verdachte opgespoord. In twee derde van deze zaken is vervolgens vervolgd of getransigeerd. Dat betekent dat in de helft van de zaken in de vervolgpilot, 10 stuks, vervolgd/getransigeerd is (zie Tabel 3.12).

Binnen de pilot-eenheden zijn de verdachten van zeven van de in totaal elf zaken opgespoord. Tegen de verdachte(n) is in vijf van deze zaken vervolging ingesteld/getransigeerd. In zaken buiten de pilot-eenheden, is in acht van de negen zaken een verdachte opgespoord en is in vijf van deze zaken de verdachte(n) vervolgd/getransigeerd. Daarmee is buiten de pilot-eenheden vaker vervolging ingesteld dan buiten de pilot-eenheden. Mogelijk ligt de oorzaak hiervan in de selectie van zaken die aangedragen zijn in de vervolgpilot.

Tabel 3.12 Opsporing en vervolging/transactie aan het eind van de vervolgpilot

	Opgespoord?		Vervolgd/transactie?	
Regio	Ja	Nee	Ja	Nee
Amsterdam	3	4	2	5
Rotterdam	1	0	1	0
Noord-Holland	1	0	1	0
Oost-Brabant	2	0	1	1[24]
Den Haag	5	0	3	2[25]
Midden-Nederland	3	1	2	2
Totaal	*15*	*5*	*10*	*10*

Bron: online zaakregister en dossierstudie

We willen echter ook graag weten of de zaken waarbij de verdachte wel vervolgd/getransigeerd is, zich onderscheiden van de zaken waarbij de opgespoorde verdachte niet vervolgd/getransigeerd is. De vergelijking leert dat het gemiddelde schadebedrag enigszins hoger is in de zaken waarin vervolgd/getransigeerd is: €43.000 ten opzichte van €31.000 per zaak.[26] Daarbij moet opgemerkt worden dat deze gemiddelden sterk vertekend worden door één zaak met een schadebedrag rond €240.000. Als dit bedrag niet opgenomen wordt is het verschil minder groot. Zaken waarin de verdachte is opgespoord hebben dan een gemiddeld schadebedrag van €14.500 tegenover €18.000 in zaken waarbij vervolgd/getransigeerd is. Op basis hiervan concluderen we dat de zaken waarin vervolgd/getransigeerd is zich, wat betreft schadebedrag, niet of nauwelijks onderscheiden van de zaken waarbij de verdachte wel opgespoord maar niet vervolgd/getransigeerd is.

Een zelfde vergelijking maken we voor de zaken binnen en buiten de pilot-eenheden.[23] Deze vergelijking wordt opnieuw vertekend door de ene zaak buiten de pilot-eenheden met een afwijkend, hoog, schadebedrag. Deze zaak laten we daarom ook hier buiten beschouwing. Dan blijkt dat de zaken binnen en buiten de pilot-eenheden van elkaar verschillen in twee aspecten. Ten eerste is het gemiddelde schadebedrag in zaken binnen de pilot-eenheden lager in zowel zaken

[24] De POB op deze zaak heeft na afloop van de vervolgpilot aangegeven dat de verdachte is vervolgd. Omdat deze informatie niet ondersteund wordt door de dossierstudie en geen informatie beschikbaar is over de andere zaken na het sluiten van de vervolgpilot, is dit niet verwerkt in Tabel 3.12.

[25] Bij één van deze twee zaken was de vervolgingsbeslissing nog niet genomen moet op het moment dat de vervolgpilot sloot. De POB op deze zaak heeft na afloop van de vervolgpilot aangegeven dat de verdachte een transactie is aangeboden. Omdat deze informatie niet ondersteund wordt door de dossierstudie en geen informatie beschikbaar is over de andere zaken na het sluiten van de vervolgpilot, is dit niet verwerkt in Tabel 3.12.

[26] Van één zaak is het schadebedrag onbekend (zie ook Tabel 3.5). Deze zaak is buiten beschouwing gelaten bij de berekening van het gemiddelde schadebedrag.

waarbij de verdachte is opgespoord is als de zaken waarbij vervolgd/getransigeerd is. Ten tweede wijken zaken waarbij wel vervolgd/getransigeerd is niet af op het gemiddeld schadebedrag van de zaken waarbij dat niet het geval is. Bij zaken buiten de pilot-eenheden is dit wel het geval: zaken waarbij vervolgd/getransigeerd is hebben een hoger gemiddelde schadebedrag. Het gemiddelde schadebedrag binnen/buiten de pilot-eenheden voor zaken met opgespoorde verdachte en vervolgde/getransigeerde verdachte staat in Tabel 3.13.

Tabel 3.13 Gemiddelde schadebedrag per zaak[27]

	Binnen de pilot	Buiten de pilot	Totaal
Opgespoord	€12.000	€17.500	€14.500
Vervolgd/getransigeerd	€13.500	€26.000	€18.000

Afdoening van de zaken

We weten in welke zaken vervolging is ingesteld tegen de verdachte(n). In hoeverre heeft vervolging in deze zaken geleid tot veroordeling van de verdachte(n)?
Binnen de pilot-eenheden is de verdachte(n) van de zaak in Rotterdam veroordeeld. In de zaak Oost-Brabant is nog geen vonnis gesproken ten tijde van het einde van de vervolgpilot. Dat wil zeggen dat de zaak nog op zitting moet komen.[28] Beide zaken hebben een schadebedrag tussen de €5.000 en €10.000.
Naast de afdoening van zaken via de rechter, kan een zaak ook buitengerechtelijk afgedaan worden met een transactie of een (on)voorwaardelijk sepot. De twee zaken in Amsterdam en de zaak in Noord-Holland, waarbij de verdachte(n) opgespoord is, zijn afgedaan met een transactie. De derde zaak met opgespoorde verdachte in Amsterdam is afgedaan door middel van een onvoorwaardelijk sepot.
Buiten de pilot-eenheden hebben één zaak uit Den Haag en één zaak uit Midden-Nederland geresulteerd in een veroordeling en strafoplegging. In één van deze zaken is het schadebedrag hoger dan €50.000 en in de andere zaak is het schadebedrag onbekend. In de overige drie zaken is wel een dagvaarding uitgereikt maar is nog geen vonnis gesproken. Geen van de zaken buiten de pilot-eenheden is buitengerechtelijk afgedaan.[29] Wanneer een zaak meer complex is, is de kans groter dat de zaak nog niet afgedaan is tegen het einde van de vervolgpilot.

[27] Van één zaak is het schadebedrag onbekend (zie ook Tabel 3.5). Deze zaak is buiten beschouwing gelaten bij de berekening van het gemiddelde schadebedrag. Daarnaast is de zaak met een afwijkend, hoog schadebedrag niet meegenomen om vertekening in het gemiddelde te voorkomen.

[28] De POB op deze zaak heeft na afloop van de vervolgpilot (oktober 2015) aangegeven dat de verdachte is veroordeeld.

[29] De POB op één van de zaken waarbij de verdachte al was opgespoord heeft na afloop van de vervolgpilot aangegeven dat de verdachte een transactie aangeboden heeft gekregen.

Op basis van het bovenstaande, concluderen we dat meer zaken buiten de pilot-eenheden op zitting behandeld zijn en tot veroordeling hebben geleid dan binnen de pilot-eenheden. Het gaat echter wel om zeer kleine aantallen en wellicht om andersoortige zaken binnen en buiten de pilot-eenheden.

VRAAG 6. Welke van de kansrijke zaken werden niet opgespoord/vervolgd door politie en vervolgd door OM? Welke redenen geven politie en OM voor het niet opsporen of vervolgen van deze zaken? De kansrijkheid van zaken heeft geen rol gespeeld bij het beantwoorden van deze vragen.

In een kwart van de zaken is geen verdachte opgespoord en in de helft van de twintig zaken is niet vervolgd/getransigeerd. De reden voor het niet opsporen of vervolgen van deze zaken ligt volgens de politie en het OM in de geringe prioriteit van de zaken en de beperkte capaciteit van de politie.

Ongeacht kansrijkheid, volgt uit de beantwoording van vraag 5 dat de dader niet opgespoord is in vijf van de zaken in de vervolgpilot. Deze zaken leiden logischerwijs niet tot vervolging. Daarnaast is in vijf van de vijftien zaken waarin wel een verdachte is opgespoord geen vervolging ingesteld of getransigeerd. Dit betekent dat in de helft van de twintig zaken niet vervolgd, dan wel getransigeerd is.

Binnen de pilot-eenheden is in vier van de elf zaken de dader niet opgespoord en is in zes van de elf zaken niet vervolgd of getransigeerd. Dat betekent dat in twee zaken waarin wel opsporing heeft plaatsgevonden, geen vervolging is ingesteld, ten tijde van de beëindiging van de vervolgpilot.
In de zaken die aangebracht zijn buiten de pilot-eenheden ziet het beeld er anders uit. In vier gevallen is niet vervolgd of getransigeerd op het moment dat de vervolgpilot werd afgesloten. Dat betekent dat in drie zaken waarin wel opsporing heeft plaatsgevonden geen vervolging is ingesteld (zie verder Tabel 3.12).

Voor het niet opsporen en vervolgen bestaan diverse redenen. De door ons geïnterviewde contactpersonen bij politie en OM geven aan dat dit in de eerste plaats afhankelijk is van de kwaliteit van het POB-onderzoek en de rapportage daarvan. Het OM wil de zeven W's weten om te bewijzen dat er sprake is van een strafbaar feit: wie, wat, waar, wanneer, waarom, op welke wijze en met welke middelen? Hoe meer W's beantwoord kunnen worden aan de hand van het werk van de POB, hoe hoger de kwaliteit.
In hoeverre het POB- rapport aangrijpingspunten biedt voor opsporing en vervolging, is mede afhankelijk van de kwaliteit. Als het POB-rapport gedetailleerde informatie bevat over de zeven W's, zullen er logischerwijs ook meer aangrijpings-

punten zijn voor de politie om de zaak op te pakken. Omgekeerd, als er weinig aangrijpingspunten zijn voor de politie, zal de politie meer inspanning moeten leveren om het strafbare feit ambtsedig te constateren.
Bij de beantwoording van vraag 1 hebben we geconstateerd dat de kwaliteit van het werk van de POB's over het algemeen hoog is. Dit impliceert dat de veel van de POB-rapportages aangrijpingspunten bieden voor opsporing en vervolging. Er is dan bovendien relatief weinig inspanning van de politie nodig in het opsporingsonderzoek. Toch blijkt in de helft van de zaken in de vervolgpilot niet vervolgd of getransigeerd te zijn.

De POB's, politie en OM geven aan dat, ook als de kwaliteit van het POB-onderzoek goed is, opsporing en vervolging afhankelijk is van de prioriteit en capaciteit van de politie. Over het algemeen geldt dat vermogenscriminaliteit een relatief geringe prioriteit heeft binnen de opsporing omdat het moet concurreren met geweldcriminaliteit waarbij de maatschappelijke impact hoger is. Het is daarmee vooral de aard van het delict dat bepaalt of een zaak prioriteit krijgt.

VRAAG 7. Wat was het vervolgingspercentage van de zaken die deel uitmaken van de vervolgpilot? De kansrijkheid van zaken heeft geen rol gespeeld bij het beantwoorden van deze vraag. Doordat dit onderscheid is vervallen, is onderzoeksvraag 10 hieronder ook beantwoord.

> Het vervolgingspercentage is 35%. Als we naast vervolging ook transacties hierin betrekken gaat het om 50% van de zaken. Het aantal zaken dat binnen de pilot-eenheden strafrechtelijk is afgedaan is vergelijkbaar met het aantal zaken buiten de pilot-eenheden maar zaken buiten de pilot-eenheden hebben vaker tot een veroordeling geleid.

Uit de beantwoording van vraag 5 en 6 blijkt dat het vervolgingspercentage 35% (zeven van de twintig zaken) is. Wanneer we breder kijken naar de strafrechtelijke afdoening van zaken door middel van vervolging of transactie dan gaat het om precies 50% van de zaken. Betrekken we daar ook de zaak in die afgedaan is door middel van een (on)voorwaardelijk sepot, dan is het 55%.

Het vervolgingspercentage van de zaken binnen de pilot-eenheden ligt lager dan in de zaken die aangebracht zijn buiten de pilot-eenheden, blijkt uit vraag 5 en 6. Van de zaken aangebracht binnen de pilot-eenheden is in 18% vervolging ingesteld (twee van de elf zaken). Buiten de pilot-eenheden is dit 56% (vijf van de negen zaken).
Als we niet alleen kijken naar het aantal zaken waarin vervolging is ingesteld maar meer in het algemeen naar het aantal zaken dat strafrechtelijk afgedaan is, dan

concluderen we dat zes van de elf zaken binnen de pilot-eenheden afgedaan zijn. Dit is 55% (drie gerechtelijk en drie buitengerechtelijk via een transactie of sepot). Daarmee is het aantal zaken dat afgedaan is binnen de pilot-eenheden vergelijkbaar met het aantal buiten de pilot-eenheden.

VRAAG 8, 9 en 10. Opsporing en vervolging van niet kansrijke zaken
Door het wegvallen van het onderscheid tussen kansrijke en niet kansrijke zaken, zijn vraag 8, 9 en 10 niet langer relevant. Deze vragen zijn beantwoord onder vraag 3, 4, 5, 6 en 7. In de volgende paragraaf bespreken we de samenwerking van de POB's met politie en OM.

3.4 Samenwerking tussen POB's, politie en OM

VRAAG 11. Op welke wijze zijn de betrokken partijen geïnformeerd over de vervolgpilot? In hoeverre voldeed dat?

Betrokken partijen zijn geïnformeerd via een kick-off meeting, een brochure en via een startbijeenkomst. Binnen de politie en het OM is gecommuniceerd met betrokken personen over de vervolgpilot wanneer pilot-zaken zich aandeden.

Binnen de pilot-eenheden zijn de contactpersonen van de politie en de leden van de brancheverenigingen NV en BPOB vroegtijdig geïnformeerd via een kick-off meeting medio juni 2014. Verder is door het ministerie van Veiligheid en Justitie een brochure uitgebracht met informatie over de vervolgpilot.[30] Voorts hebben de brancheorganisaties hun leden diverse malen geïnformeerd over het bestaan van de vervolgpilot tijdens de loop van de vervolgpilot. Dit proces hebben we in paragraaf 2.2.1 in meer detail besproken.

Uit de interviews blijkt dat binnen de politie en het OM beperkt gecommuniceerd is over het bestaan van de vervolgpilot. Van een politie-eenheid weten we dat pas op het moment dat politieambtenaren betrokken raakten bij pilot-zaken, zij op de hoogte gebracht van de vervolgpilot. De contactpersoon van de politie heeft hiervoor gekozen omdat er zo veel verschillende schakels binnen de politie betrokken zouden kunnen raken bij de pilot-zaken dat vooraf informeren niet logisch zou zijn.

[30] Ministerie van Veiligheid en Justitie (2014). *Vervolgpilot samenwerking POB met politie en OM, Plan van aanpak.* Den Haag.

VRAAG 12. Verliep de samenwerking tussen POB's, politie en OM volgens de afspraken die voor de vervolgpilot van toepassing waren? Indien nee, waarom niet?

In geen van de pilot-eenheden is een periodiek zaakoverleg opgetuigd. In twee eenheden is de vervolgpilot vormgegeven binnen het bestaande fraudemeldpunt. De mate van en tevredenheid over de samenwerking van POB's met politie verschilt van politieambtenaar tot politieambtenaar. Vooral de rol van de contactpersoon wordt door POB's gewaardeerd.

Uit de interviews blijkt dat er bij geen van de regionale eenheden binnen de vervolgpilot een periodiek zaakoverleg opgetuigd is. Bij twee pilot-eenheden, Rotterdam en Noord-Holland, heeft de vervolgpilot vorm gekregen binnen het kader van het fraudemeldpunt. In de praktijk betekende dit dat binnen de bestaande structuur van het fraudemeldpunt POB-zaken aangemeld worden. De zaak komt bij de contactpersoon van de politie terecht die de zaak bespreekt in het sturingsoverleg met de Officier van Justitie. Daarna wordt de zaak doorgezet naar een basisteam of een specialistisch team wanneer de zaak erg complex is.
Hoewel de POB's veelal over een goed netwerk bij de politie beschikken waardoor ze hun zaken toch wel geland krijgen bij de politie zien politie, OM als POB de meerwaarde van deze structuur.

Ongeacht politie-eenheid, geven de POB's een wisselend beeld van hun samenwerking met de politie. De mate van samenwerking verschilt sterk van politieambtenaar tot politieambtenaar. Soms is er intensief (telefonisch) contact over het werk van de POB en het opsporingsonderzoek van de politie en soms is er geen contact. Enerzijds geven de POB's aan dat de wil om samen te werken er over het algemeen wel is, maar dat de uitvoering nog wat te wensen over laat. Zo bleek het voor POB's vaak nog lastig om met de politiefunctionaris in contact te komen. Een POB geeft het voorbeeld van meerdere terugbelverzoeken die nooit beantwoord zijn. Anderzijds zijn de POB's juist zeer te spreken over de samenwerking met de politie. Ze ervaren dat de politieambtenaren positief staan tegenover hun werk en hun bijdrage aan het opsporingsonderzoek. Daarbij noemen ze de meerwaarde van een contactpersoon bij de politie (al dan niet verbonden aan de vervolgpilot) in verband met de informatievoorziening en de intermediaire rol van de contactpersoon. Een voorbeeld van succesvolle samenwerking tussen POB en politie is de mogelijkheid om af te wijken van het doen van aangifte aan de balie. Na overleg tussen OM en politie bleek het mogelijk om digitaal aangifte te doen, waarbij de door de POB verzamelde bewijsstukken per post op gestuurd zijn.
Verder geeft een POB aan dat er een spanning is in de samenwerking met de politie. De POB is voornamelijk gericht op het terug vinden van goederen terwijl de politie gericht is op het opsporen van de dader. Dit verschil in focus veroorzaakt

een spanning omdat de POB vaak meer haast heeft dan de politie: goederen worden ontmanteld en verdwijnen. De POB is dan toch afhankelijk van het tempo van de politie in het opsporingsonderzoek.

VRAAG 13. Verliep de informatiedeling en terugkoppeling van de informatie tussen POB's, politie en OM volgens de afspraken? Indien nee, waarom niet?

Van veel zaken is onbekend of terugkoppeling van de politie aan de POB heeft plaatsgevonden. POB's pleiten voor meer informatiedeling vanuit de politie. Deze informatiedeling wordt beperkt door de huidige wet- en regelgeving, stelt de politie. Het OM koppelt, waar mogelijk, terug aan het slachtoffer.

Van twee, van de zeven zaken, in de regio Amsterdam weten we dat de politie teruggekoppeld heeft aan de POB over het verloop van de zaak. Van vier zaken in deze regio weten we dat dat niet gebeurd is. We weten dat terugkoppeling ook plaatsgevonden heeft bij drie zaken buiten de pilot-eenheden. Hierin verschillen de zaken in de pilot-eenheden dus niet van zaken buiten de pilot-eenheden. Van een groot deel van de zaken is echter niet bekend of er terugkoppeling van informatie plaatsgevonden heeft van de politie aan de POB. Het betreft vijf van de elf zaken in de pilot-eenheden en twee van de negen erbuiten. Hieruit concluderen we dat terugkoppeling van politie naar POB zowel binnen als buiten de piloteenheden niet systematisch plaatsgevonden heeft.

Tabel 3.14 Informatiedeling en terugkoppeling

	Ja	Nee	Onbekend
Amsterdam	2	4	1
Rotterdam	0	0	1
Noord-Holland	0	0	1
Oost-Brabant	0	0	2
Den Haag	1	2	2
Midden-Nederland	2	2	0

Bron: online zaakregister en dossieronderzoek

De geïnterviewde POB's onderschrijven in de interviews dat de terugkoppeling van de politie gering is, al is het beter dan in het verleden. De POB's pleiten voor meer informatiedeling in de eerste plaats in verband met hun eigen veiligheid. Zij ontvangen nu bijvoorbeeld geen informatie van de politie over het milieu waarin een verdachte zich begeeft en in hoeverre zij gevaar lopen bij het uitvoeren van hun onderzoek. Daarnaast bevordert de terugkoppeling van politie het analytisch inzicht van POB's in dadergroepen waardoor zij over meer sturingsinformatie beschikken voor volgende zaken.

Het gebrek aan terugkoppeling door de politie is mogelijk gerelateerd aan de beperkingen die gesteld zijn aan de informatiedeling. De politie is gebonden aan bepaalde wettelijke eisen waardoor het beperkt mogelijk is om informatie te delen met de POB's met betrekking tot het onderzoek. Zo mag de politie een burger, wat een POB in feite is, niet instrueren om onderzoek te doen. Opsporingsonderzoek is een taak van de politie. Uit de wetgeving volgt ook dat beperkt mededelingen gedaan kunnen worden over de voortgang van het onderzoek, het gebruik van het door POB's aangeleverde bewijsmateriaal en de persoon betrokken in het onderzoek. Uit de interviews blijkt dat algemene informatie over de voortgang van het opsporingsonderzoek die wel gedeeld wordt met de POB's veelal afhankelijk is van het initiatief van de POB.
Het OM geeft aan dat altijd teruggekoppeld wordt aan het slachtoffer, de opdrachtgever van de POB. De mate waarin terugkoppeling plaatsvindt, is echter ook afhankelijk voor de Officier van Justitie: de werkdruk is hoog en er is niet altijd tijd voor terugkoppeling.

VRAAG 14. Waren er knelpunten bij de uitvoering van de vervolgpilot? Welke waren dat? Let daarbij in ieder geval op de mogelijke knelpunten die onder vraag 6 zijn gegeven.

Knelpunten in de uitvoering van de vervolgpilot zijn volgens POB's:

1. De timing van de vervolgpilot in verband met de reorganisatie bij de politie waardoor de prioriteit en capaciteit van de politie mogelijk beperkt zijn;
2. De bijdrage van POB's aan grote zaken komt minder goed tot uiting in de vervolgpilot doordat deze zaken een lange doorlooptijd hebben;
3. De formele overlegstructuur van de vervolgpilot die niet mogelijk is binnen de wet- en regelgeving betreffende politiewerk en -bevoegdheden.

Uit de interviews blijkt dat voornamelijk de POB's knelpunten hebben ervaren bij de uitvoering van de vervolgpilot. Ten eerste geven zij aan dat ze de vervolgpilot ongelukkig getimed is in verband met de reorganisatie bij de politie waardoor er minder aandacht vanuit de politie was voor de vervolgpilot. Mogelijk beïnvloedt de reorganisatie ook de prioriteit en capaciteit die er bij politie beschikbaar is voor het oppakken van de pilot-zaken.
Ten tweede, zoals al opgemerkt in paragraaf 3.2, leent de vervolgpilot zich minder goed voor omvangrijke zaken dan voor eenvoudige zaken. Dit houdt verband met de lange doorlooptijd van grote zaken en de eis dat zaken in de pilot 'panklaar' aangeleverd moeten worden door POB's. POB's hebben wel degelijk meerwaarde in grote zaken maar de grootte van de zaak vereist ook meer opsporingsinspanning van de politie waardoor grote zaken niet in aanmerking komen voor de vervolgpilot. Hier aan gerelateerd is het 'domino-effect' van zaken. Sommige een-

voudige zaken die POB's aanbrengen bij de politie groeien uit tot grote zaken doordat een enkele zaak kan leiden tot de ontdekking van meer achterliggende criminaliteit. Ook deze zaken passen niet goed in de vervolgpilot (langere doorlooptijd, benodigde capaciteit van de politie).
Ten derde heeft een geïnterviewde POB aangegeven dat binnen de vervolgpilot de zaken te formeel geregeld moeten worden. De praktijk is te weerbarstig om in het format van zaakoverleggen en wegingskader te passen. Dit derde knelpunt is ook benadrukt door een contactpersoon bij het OM. Hij gaf daarbij aan dat de politiepraktijk niet strookt met de opzet van de vervolgpilot door de beperkingen aan de samenwerking vanuit wet- en regelgeving. De beperkte mogelijkheid tot informatiedeling tussen politie en POB heeft tot gevolg dat zaakoverleggen ook beperkt mogelijk zijn.

Zoals al besproken bij de beantwoording van vraag 1 en 6, laten de contactpersonen van politie en OM zich overwegend lovend uit over de kwaliteit van het werk en de rapportages van de POB's. De kwaliteit van het POB-onderzoek en aanknopingspunten in het POB-rapport voor opsporing en vervolging zijn door de geïnterviewde personen niet als knelpunt ervaren. Een politieambtenaar merkte hierover op dat hij een voorstander is van het opstellen van richtlijnen met betrekking tot inhoud en vorm van de POB-rapportage zodat POB's hun werk nog beter aan kunnen laten sluiten bij de behoefte van de politie.

3.5 Rechtspraak over zaken in de pilot 2013

VRAAG 15. Over welke zaken uit de pilot van 2013 is er recht gesproken en wat was de strafrechtelijke uitspraak? Welke informatie bieden de vonnissen over de bijdrage van de POB's?

> We weten dat drie zaken uit de pilot van 2013 strafrechtelijk zijn afgedaan. De zaken zijn afgedaan door middel van een strafoplegging en/of maatregel, een OM-afdoening en een transactie. Dat betekent dat over één zaak recht is gesproken.

Van drie van de zaken uit de pilot van 2013 hebben we in de dossierstudie kunnen achterhalen of er recht is gesproken:

- **Verduistering in dienstbetrekking:**
  Het schadebedrag in deze zaak is €1.700. Door het werk van de POB was de verdachte bij de politie bekend met relatief lage opsporingsinspanning. In deze zaak is eveneens een dagvaarding uitgereikt die geleid heeft tot een strafoplegging en/of maatregel.

- **Verduistering in dienstbetrekking:**
  In deze zaak ligt het schadebedrag rond de €3.900. De verdachte was al bekend op basis van het werk van de POB. De POB heeft de verdachte geconfronteerd met de verdenking waarop de verdachte bekend heeft. In deze zaak is een dagvaarding uitgereikt door het OM. Dit heeft vervolgens geresulteerd in een strafoplegging, namelijk een OM-afdoening.

- **Oplichting door middel van internetbankieren:**
  Deze zaak berust op drie aangiften. Daarin liggen de schadebedragen tussen de €19.000 en €25.000. Bij twee van de aangiften waren er onvoldoende aanknopingspunten of had de zaak onvoldoende prioriteit voor de politie om de opsporing en vervolging in de stellen. Uit de politiedossiers blijkt dat, naar aanleiding van de andere aangifte, de POB een uitgebreid onderzoek heeft ingesteld naar de verdachte maar dat zij de identiteit van de verdachte niet met zekerheid hebben kunnen vaststellen. De politie heeft vervolgens met relatief lage opsporingsinspanning de verdachte kunnen vaststellen. De zaak is afgedaan door middel van een transactie.

In de geraadpleegde dossiers hebben we niet kunnen achterhalen welke bijdrage POB's geleverd hebben aan de zaak en of POB-rapportages toegelaten zijn als bewijs. Uit de afdoening van deze zaken kunnen we alleen concluderen dat niet gebleken is dat de POB-rapportages geen stand hebben gehouden.

3.6 Resultaten van de vervolgpilot

VRAAG 16. Wat waren *good practices* en succesfactoren in de vervolgpilot bij de samenwerking van de POB's met politie en justitie? Bracht de vervolgpilot ook faalfactoren aan het licht?

> Succesfactoren in de samenwerking zijn de rol van de contactpersoon bij de politie en de mogelijkheid voor POB's om digitaal aangifte te kunnen doen. Tegelijkertijd is er onder POB's, politie en OM behoefte aan verbetering in de communicatie en informatiedeling om optimaal te kunnen profiteren van de voordelen van de samenwerking en de aangiftebereidheid te verhogen.

Uit de interviews met POB's, politie en OM blijkt dat de verschillende partijen zowel vergelijkbare succesfactoren zien als faalfactoren. De geïnterviewden van alle drie de partijen hebben hun waardering uitgesproken voor het bestaan van een contactpersoon bij de politie waar POB's hun zaken aan kunnen leveren. De contactpersoon ziet op de voortgang van zaken en oefent waar nodig druk uit binnen de organisatie om de zaken op te pakken. Bovendien fungeert de contactpersoon

als aanspreekpunt voor POB's zodat, waar mogelijk, informatie uitgewisseld kan worden waarmee de samenwerking geoptimaliseerd kan worden.
In het verlengde van de meerwaarde van de contactpersoon ligt het belang van communicatie en informatievoorziening voor een goede samenwerking. POB's benadrukken dat zij graag van de politie horen wanneer een door hen aangebrachte zaak niet opgepakt wordt, zodat ze er niet meer tijd en moeite in steken dan nodig voor hun opdrachtgever. Daarnaast hebben POB's behoefte aan meer communicatie en afstemming met de politie als hun werkzaamheden hen in potentieel gevaarlijke situaties brengen.

Een andere succesfactor in de samenwerking is de mogelijkheid tot het digitaal doen van aangifte en het digitaal aanleveren van door POB's verzameld bewijsmateriaal. Het is bij de politie gebruikelijk dat de aangever naar het bureau komt zodat zijn of haar persoonsgegevens gecontroleerd kunnen worden. POB's en politie geven aan dat de bereidheid bij de politie erg afhankelijk is van de politieambtenaar omdat het voor de politie minder werk oplevert wanneer de aangever zich bij het bureau vervoegt. Geïnterviewde POB's en politieambtenaren staan echter overwegend positief tegenover het digitaal afhandelen van de aangifte.
Het bevorderen van de mogelijkheid tot digitale aangifte raakt aan de lage aangiftebereidheid onder POB's en hun opdrachtgevers die bij de politie wordt ervaren. Omdat hierdoor de politie niet bekend is met een deel van de criminaliteit, wordt de lage aangiftebereidheid als problematisch ervaren door de politie zelf. Als een groot deel van de delicten niet leiden tot aangifte ontbreekt het de politie aan een basis waarop interventies en daderprofielen gebaseerd worden. Indirect ondermijnt dit de doelmatigheid van de politie. De politie noemt het verbeteren van de contact met de POB's een mogelijkheid om de aangiftebereidheid te verhogen.

VRAAG 17. Waren er neveneffecten van de vervolgpilot? Geef zowel de positieve als negatieve neveneffecten.

Een neveneffect van de vervolgpilot is dat zaken die door POB's aangebracht zijn bij de politie, vaker opgepakt zijn.

Uit de interviews met POB's, politie en OM blijkt dat de rol van het wegingskader tegengesteld is geweest aan de oorspronkelijke doelstelling van het wegingskader. Het wegingskader was oorspronkelijk bedoeld om als filter te dienen dat er voor zorgt dat het aantal zaken aangemeld binnen de vervolgpilot beheersbaar was en niet tot een te groot capaciteitsbeslag zou leiden bij de politie. In de praktijk is echter gebleken dat het aantal zaken achterbleef bij de verwachtingen en dat in een aantal pilot-eenheden het wegingskader eerder gefunctioneerd heeft als accelerator voor zaken dan als een filter. Een aantal zaken zou zonder vervolg-

pilot waarschijnlijk niet opgepakt zijn door de politie in verband met een geringe maatschappelijke impact van de zaak en beperkte prioriteit en capaciteit bij de politie. Deze zaken zijn nu juist wel opgepakt. Daarbij wilden de politie en het OM in de pilot-eenheden ervaring opdoen met het werk van de POB's en vooral met de kwaliteit van hun werk. Ook de rol van de contactpersoon blijkt in de praktijk veelal gericht te zijn op het oppakken van pilot-zaken. In twee van de pilot-eenheden stellen de contactpersonen bij politie en OM dat druk gezet is om deze aangiftes op te volgen in het kader van de vervolgpilot.

4 Conclusies

In dit hoofdstuk presenteren we de conclusies van het onderzoek. We doen dit door eerst de antwoorden op de onderzoeksvragen nogmaals bondig te presenteren in paragraaf 4.1. Daarna beantwoorden we de overkoepelende vraagstelling (en onderzoeksvraag 18 uit hoofdstuk 2) in paragraaf 4.2. Deze conclusie plaatsen we in de context waarin dit onderzoek heeft plaatsgevonden.

4.1 Antwoorden op de onderzoeksvragen

- **VRAAG 1. Van welke zaken van vermogenscriminaliteit deden de POB's namens hun opdrachtgever of de opdrachtgever aangifte in de regionale eenheden van de vervolgpilot?**

De POB's deden voornamelijk aangifte van verduistering, diefstal en oplichting. Het betreft, gegeven de doorlooptijd van de vervolgpilot, vooral eenvoudige zaken waarbij het schadebedrag en de maatschappelijke impact relatief laag zijn. De kwaliteit van het werk van POB's wordt beoordeeld als (zeer) goed.

- **VRAAG 2. Geef een indicatie van het aantal POB-zaken op het terrein van vermogenscriminaliteit die zich afspeelden in de regionale eenheden van de vervolgpilot waarvan geen aangifte werd gedaan. Waarom was dat?**

Het aantal vermogensdelicten waarvan geen aangifte is gedaan door POB's, of hun opdrachtgevers, verschilt sterk per POB: bij sommige POB's wordt van alle zaken aangifte gedaan en bij andere is een aangifte een uitzondering. De verklaring voor deze verschillen is volgens POB's gelegen in de delictscategorie, de alternatieve routes voor afdoening van de zaak die de opdrachtgever ter beschikking heeft, de sector en de complexiteit van de zaak. Politie en OM vermoeden dat de oorzaak gelegen is in het ontbreken van het belang van opdrachtgevers van POB's bij een aangifte.

▪ **VRAAG 3. Welke van de aangiften die in vraag 1 zijn verzameld werden na toepassing van het wegingskader beoordeeld als kansrijk voor een strafrechtelijke aanpak en werden door politie en OM opgepakt in de vervolgpilot?**

Alle kansrijke zaken zijn opgepakt door de politie maar ook het merendeel van de niet kansrijke zaken is opgepakt. Het label 'kansrijk' berust op een oordeel van de POB en niet op de toepassing van het wegingskader, zoals oorspronkelijk bedoeld.

▪ **VRAAG 4. Leverde het voorwerk van de POB's een werkbesparing op bij de strafrechtelijke opsporing en vervolging?** De kansrijkheid van zaken heeft geen rol gespeeld bij het beantwoorden van deze vraag

Het werk van POB's wordt door de politie ervaren als een werkbesparing bij de strafrechtelijke opsporing en vervolging. De politie behoudt echter altijd bepaalde opsporingstaken omdat de POB deze taken niet kan uitvoeren of ter validatie van het werk van de POB.

▪ **VRAAG 5. Wat was de stand van zaken van de opsporing en vervolging van deze kansrijke zaken aan het eind van de vervolgpilot? Is de dader veroordeeld**? De kansrijkheid van zaken heeft geen rol gespeeld bij het beantwoorden van deze vraag.

De verdachte is opgespoord in driekwart van de zaken en in twee derde van deze zaken is vervolgd/getransigeerd. De zaken buiten de pilot-eenheden hebben vaker geleid tot opsporing, vervolging en veroordeling.

▪ **VRAAG 6. Welke van de kansrijke zaken werden niet opgespoord/vervolgd door politie en vervolgd door OM? Welke redenen geven politie en OM voor het niet opsporen of vervolgen van deze zaken**? De kansrijkheid van zaken heeft geen rol gespeeld bij het beantwoorden van deze vraag.

In een kwart van de zaken is geen verdachte opgespoord en in de helft van de twintig zaken is niet vervolgd/getransigeerd. De reden voor het niet opsporen of vervolgen van deze zaken ligt volgens de politie en het OM in de geringe prioriteit van de zaken en de beperkte capaciteit van de politie.

▪ **VRAAG 7. Wat was het vervolgingspercentage van de zaken die deel uitmaken van de vervolgpilot?** De kansrijkheid van zaken heeft geen rol gespeeld bij het beantwoorden van deze vraag.

Het vervolgingspercentage is 35%. Als we naast vervolging ook transacties hierin betrekken gaat het om 50% van de zaken. Het aantal zaken dat binnen de pilot-eenheden strafrechtelijk is afgedaan is vergelijkbaar met het aantal zaken buiten de pilot-eenheden maar zaken buiten de pilot-eenheden hebben vaker tot een veroordeling geleid.

- **VRAAG 8, 9 en 10. Opsporing en vervolging van niet kansrijke zaken**

Door het wegvallen van het onderscheid tussen kansrijke en niet kansrijke zaken, zijn vraag 8, 9 en 10 niet langer relevant. Deze vragen zijn beantwoord onder vraag 3, 4, 5, 6 en 7.

- **VRAAG 11. Op welke wijze zijn de betrokken partijen geïnformeerd over de vervolgpilot? In hoeverre voldeed dat?**

Betrokken partijen zijn geïnformeerd via een kick-off meeting, een brochure en via een startbijeenkomst. Binnen de politie en het OM is gecommuniceerd met betrokken personen over de vervolgpilot wanneer pilot-zaken zich aandeden.

- **VRAAG 12. Verliep de samenwerking tussen POB's, politie en OM volgens de afspraken die voor de vervolgpilot van toepassing waren? Indien nee, waarom niet?**

In geen van de pilot-eenheden is een periodiek zaakoverleg opgetuigd. In twee eenheden is de vervolgpilot vormgegeven binnen het fraudemeldpunt. De mate van en tevredenheid over de samenwerking van POB's met politie verschilt van politieambtenaar tot politieambtenaar. Vooral de rol van de contactpersoon wordt door POB's gewaardeerd.

- **VRAAG 13. Verliep de informatiedeling en terugkoppeling van de informatie tussen POB's, politie en OM volgens de afspraken? Indien nee, waarom niet?**

Van veel zaken is onbekend of terugkoppeling van de politie aan de POB heeft plaatsgevonden. POB's pleiten voor meer informatiedeling vanuit de politie. Deze informatiedeling wordt beperkt door de huidige wet- en regelgeving, stelt de politie. Het OM koppelt, waar mogelijk, terug aan het slachtoffer.

▪ **VRAAG 14. Waren er knelpunten bij de uitvoering van de vervolgpilot? Welke waren dat? Let daarbij in ieder geval op de mogelijke knelpunten die onder vraag 6 zijn gegeven.**

Knelpunten in de uitvoering van de vervolgpilot zijn volgens POB's:
1. De timing van de vervolgpilot in verband met de reorganisatie bij de politie waardoor de prioriteit en capaciteit van de politie mogelijk beperkt zijn;
2. De bijdrage van POB's aan grote zaken komt minder goed tot uiting in de vervolgpilot doordat deze zaken een lange doorlooptijd hebben;
3. De formele overlegstructuur van de vervolgpilot die niet mogelijk is binnen de wet- en regelgeving betreffende politiewerk en -bevoegdheden.

▪ **VRAAG 15. Over welke zaken uit de pilot van 2013 is er recht gesproken en wat was de strafrechtelijke uitspraak? Welke informatie bieden de vonnissen over de bijdrage van de POB's?**

We weten dat drie zaken uit de pilot van 2013 strafrechtelijk zijn afgedaan. De zaken zijn afgedaan door middel van een strafoplegging en/of maatregel, een OM-afdoening en een transactie. Dat betekent dat over één zaak recht is gesproken.

▪ **VRAAG 16. Wat waren *good practices* en succesfactoren in de vervolgpilot bij de samenwerking van de POB's met politie en justitie? Bracht de vervolgpilot ook faalfactoren aan het licht?**

Succesfactoren in de samenwerking zijn de rol van de contactpersoon bij de politie en de mogelijkheid voor POB's om digitaal aangifte te kunnen doen. Tegelijkertijd is er onder POB's, politie en OM behoefte aan verbetering in de communicatie en informatiedeling om optimaal te kunnen profiteren van de voordelen van de samenwerking en de aangiftebereidheid te verhogen.

▪ **VRAAG 17. Waren er neveneffecten van de vervolgpilot? Geef zowel de positieve als negatieve neveneffecten.**

Een neveneffect van de vervolgpilot is dat zaken die door POB's aangebracht zijn bij de politie, vaker opgepakt zijn.

4.2 Antwoord op de overkoepelende vraagstelling

Op basis van de antwoorden op de onderzoeksvragen kunnen we nu een antwoord formuleren op de overkoepelende vraagstelling, in het licht van de aanleiding voor de vervolgpilot.

- **Welke bijdrage kunnen POB's leveren bij de strafrechtelijke opsporing en vervolging van zaken op het gebied van vermogenscriminaliteit? Wat zijn *good practices*?**

- **Zijn er neveneffecten verbonden aan het inschakelen van POB's bij de strafrechtelijke opsporing en vervolging? Welke zijn dat?**

Aanleiding vervolgpilot

Naar aanleiding van het onderzoek van Steenhuis (2011)[31] is in 2012-2013 de eerste pilot naar de samenwerking tussen POB's, politie en OM uitgevoerd. Steenhuis (2011) heeft geconcludeerd dat aangiftes die POB's namens hun opdrachtgevers doen meestal niet opgepakt worden door de politie. Nadat in de pilot niet het minimale aantal van twintig POB-zaken gehaald is, is door de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie besloten tot deze vervolgpilot met een gewijzigde onderzoeksopzet. De vervolgpilot omvat oorspronkelijk pilot-eenheden met een grotere omvang, meer delictscategorieën waarbij de koppeling tussen delict en regio is losgelaten en meer potentieel deelnemende POB's. Ondanks deze gewijzigde onderzoeksopzet bleef het aantal aangemelde zaken aanvankelijk achter. Na een tussentijdse aanpassing waardoor ook zaken konden worden aangemeld buiten de pilot-eenheden is het aantal aangeleverde zaken toegenomen en kon een selectie worden gemaakt van twintig zaken. Daarbij moet worden opgemerkt dat deze zaken zijn aangeleverd door zes POB's.

Uit deze evaluatie van de vervolgpilot blijkt dat voor een deel van de door POB's opgepakte zaken geen aangifte wordt gedaan. De oorzaak hiervoor ligt volgens de POB's in de sector waarin de zaak plaatsvindt, de delictscategorie, de complexiteit van de zaak en de alternatieven die de opdrachtgever heeft voor afdoening van de zaak. Niet alle zaken behoeven daarmee een strafrechtelijke afdoening als de POB de zaak heeft opgehelderd.
Daarnaast blijkt dat een aanzienlijk deel van de zaken die door de POB's zijn aangebracht wel door de politie te zijn opgepakt. In 75% van de zaken is een verdach-

[31] Steenhuis, D.W. (2011). *Particulier onderzoek in strafzaken. An offer hardly to be refused.* Gorinchem: Nederlandse Veiligheidsbranche.

te opgespoord. In twee derde van deze zaken is vervolging ingesteld of getransigeerd.

Succesfactoren voor oppakken POB-zaken

De resultaten van de evaluatie van de vervolgpilot samenwerking POB's met politie en OM laten zien dat de kwaliteit van de werkzaamheden van POB's als (zeer) goed ervaren wordt door politie en OM. POB's pakken voornamelijk vermogensdelicten op als verduistering (eventueel in dienstbetrekking), diefstal en oplichting. Dit zijn relatief eenvoudige zaken met over het algemeen een relatief laag schadebedrag. Naar verhouding kunnen POB's in de opsporing van deze zaken een grote bijdrage leveren.
Deze relatief eenvoudige zaken waarbij het werk van een POB een relatief grote meerwaarde heeft, hebben voor de politie weinig prioriteit in verband met de beperkte capaciteit van de politie. Ook bij een goede kwaliteit van het werk van de POB's, is de politie verplicht bepaalde opsporingsactiviteiten uit te voeren om de zaken door te kunnen sturen naar het OM. Daarmee wordt het werk van de POB gevalideerd.
Doordat alleen de politie bepaalde taken in het opsporingsproces kan uitvoeren, zijn er grenzen aan de werkbesparing door het werk van de POB's. Daarnaast bestaat de werkbesparing uit het beperken van de instroom van zaken in de strafrechtelijke keten.

Samenwerking POB's en politie

In de samenwerking tussen POB's en politie is steeds sprake van serieschakeling: het werk van de politie begint waar het werk van de POB eindigt. Uit het onderzoek komt naar voren dat er ruimte is voor verbetering van de informatiedeling en terugkoppeling tussen POB's, politie en OM. Enerzijds kunnen POB's door een betere en snellere informatie-uitwisseling vanuit de politie hun werkzaamheden veiliger uitvoeren. Anderzijds hebben politie en OM hun zorgen geuit over de gevolgen van de geringe aangiftebereidheid: een deel van de vermogenscriminaliteit blijft zonder aangifte buiten het zicht van de politie.
Op basis van de resultaten van het onderzoek kunnen we verder concluderen dat contactpersonen bij de politie een waardevolle rol spelen. Zij functioneren als een ingang bij de politie waar POB's hun zaken kunnen aanbrengen en hun informatie kwijt kunnen. Dit wordt door de POB's ervaren als een belangrijke bijdrage aan de samenwerking tussen politie en POB's.

Bijlage 1. Begeleidingscommissie

- Prof.mr. T.A. de Roos (emeritus-hoogleraar Strafrecht, Universiteit van Tilburg), voorzitter begeleidingscommissie
- Dr. N. Kop (Lector criminaliteitsbeheersing en recherchekunde, Politie-academie)
- Dr. H.C.J. van der Veen (projectbegeleider, WODC)
- Mr. E. van der Tholen (senior beleidsmedewerker Afdeling Strafrechtelijk Bestel en Arbeidsvoorwaarden, Directie Rechtsbestel, Ministerie van Veiligheid en Justitie).

Eline van der Tholen heeft Rosaline Hoorweg (Hoofd afdeling strafrechtelijk bestel en arbeidsvoorwaarden, directie Rechtsbestel, Ministerie van Veiligheid en Justitie) na de eerste bijeenkomst opgevolgd.

Bijlage 2. Landelijke Projectgroep

- Eric Jan van der Steege, voorzitter (Ministerie van Veiligheid en Justitie)
- Eline van der Tholen (Ministerie van Veiligheid en Justitie)

- Axel van Pel (Nationale Politie)
- Willem van der Kolk (Politie Amsterdam)
- Kees van Doorn (Politie Oost-Brabant)
- Guus Lassche (Politie Rotterdam)
- Edwin Duijn (Politie Noord-Holland)

- George Middeldorp (Openbaar Ministerie)

- Trees van den Broeck (Nederlandse Veiligheidsbranche)
- Jan Niemeijer (Nederlandse Veiligheidsbranche)
- Els Leijs (Branchevereniging Particuliere Onderzoeksbureaus)
- Jan Willem Vermaat (Branchevereniging Particuliere Onderzoeksbureaus)

- Henk van der Veen (Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum)

- Peter Wilms (APE Public Economics)
- Marije Kuin (APE Public Economics)

Na de instelling van de landelijke projectgroep zijn enkele leden door anderen opgevolgd. Het bovenstaande overzicht omvat de leden die deel hebben genomen aan de projectgroep tijdens de begeleiding van de analyse en rapportage van dit onderzoek.

Bijlage 3. Vragen in online zaakregister

Onderdeel A: Algemeen

Zaaknaam?	…………………………….
Regio?	…………………………….
Datum zaak ingediend?	…………………………….
Indiener (POB + contactpersoon)?	…………………………….
Delictscategorie?	…………………………….
Schadebedrag?	…………………………….
Korte omschrijving zaak?	…………………………….
Reeds besteed aantal uren POB?	…………………………….
Nog te besteden aantal uren POB?	…………………………….
Reeds besteed aantal uren politie?	…………………………….

Onderdeel B: Kansrijke zaak?

Zaak voldoet aan criteria in algemeen wegingskader?	Ja/Nee
Indien nee, wat is de reden?	…………………………….
Datum beslissing?	…………………………….

Onderdeel C: Opsporing en vervolging

Zaak opgepakt door de politie?	Ja/Nee
Indien nee, wat is de reden:	
▪ Aangrijpingspunten POB rapport	Ja/Nee
▪ Kwaliteit POB-onderzoek	Ja/Nee
▪ Benodigde inspanningen politie	Ja/Nee
▪ Prioriteit politie/OM	Ja/Nee
▪ Capaciteit politie/OM	Ja/Nee
Indien nee, datum beslissing?	…………………………….
Indien wel opgepakt, binnen of buiten pilot?	Binnen/buiten
Indien buiten pilot opgepakt, wat is de reden?	…………………………….
Is de verdachte opgespoord?	Ja/Nee
Indien ja, datum opsporing?	…………………………….
Is de verdachte vervolgd?	Ja/Nee
Indien ja, datum vervolging?	…………………………….

Onderdeel D: Afdoening

Aangifte afgedaan?	Ja/Nee
Indien ja, datum?	……………………………
Wijze van afdoening?	…………………………..
Proces-verbaalnummer?	…………………………..

Onderdeel E: Terugkoppeling

Heeft de politie terugkoppeling gegeven aan POB over de kwaliteit en volledigheid POB-onderzoek?	Ja/Nee

Bijlage 4. Scorelijst dossieronderzoek

CODE		**DATUM**					
Vraag 1. Algemene zaakkenmerken							
1	Pv-nummer						
2	Datum (delict en PV)	delict	pv				
3	Politie-eenheid	Amsterdam (11)	Rotterdam (12)	Oost-Brabant (13)	Noord-Holland (14)	Den Haag (21)	Midden-Nederland (22)
4	Delictcategorie	....	Onb (999)				
5	Aantal verdachten						
6	Schadebedrag						
7	Aangifte gedaan?	Ja (1)	Nee (0)	Onb (999)			
Vraag 3. Algemeen wegingskader (zaken binnen pilot)							
8	*Zaak betreft vermogenscriminaliteit*	*Ja (1)*	*Nee (0)*	*Onb (999)*			
9	*Zaak is actueel*	*Ja (1)*	*Nee (0)*	*Onb (999)*			
10	*Verdachte bekend uit POB-rapport*	*Ja (1)*	*Nee (0)*	*Onb (999)*			
11	*Verdachte bekend met rel. lage opsporingsinspanningen*	*Ja (1)*	*Nee (0)*	*Onb (999)*			
12	*Slachtoffer heeft voldoende preventieve inspanningen geleverd*	*Ja (1)*	*Nee (0)*	*Onb (999)*			
13	*Er is sprake van een maatschapelijk effect/impact danwel omstandigheden die strafrechtelijk optreden bepleiten*	*Ja (1)*	*Nee (0)*	*Onb (999)*			
14	*Er is een verdenking art 27 WvSV, verdachte*	*Ja (1)*	*Nee (0)*	*Onb (999)*			
15	*De zaak is kansrijk*	*Ja (1)*	*Nee (0)*	*Onb (999)*			
Vraag 5. Stand van zaken/Vraag 7. Vervolgingspercentage							
16	Is de zaak opgepakt door politie en OM	Ja (1)	Nee (0)	Onb (999)			
17	Is de zaak opgepakt binnen of buiten de vervolgpilot?	Binnen (1)	Buiten (0)	Onb (999)	Nvt (888)		
18	Dader opgespoord?	Ja (1)	Nee (0)	Onb (999)	Nvt (888)		
19	Stand van zaken?	Opsporings-onderzoek (1)	(Voorwaardelijk) sepot (2)	Transactie (3)	OM-afdoening (4)	Dagvaarding uitgereikt (5)	
		Vonnis: veroordeling (6)	Vonnis: vrijspraak (7)	Hoger beroep (8)	Cassatie (9)	Zaak niet opgepakt (0)	
20	Is de verdachte vervolgd?	Ja (1)	Nee (0)	Onb (999)	*ad 20: 1,2 en 3 zijn geen vervolging*		
21	Is de verdachte veroordeeld?	Ja (1)	Nee (0)	Onb (999)			
Vraag 6. Redenen niet opsporen/vervolgen door politie en OM							
22	(22a)Aangrijpingspunten POB-rapport voor opsporing en vervolging	Ja (1)	Nee (0)	Onb (999)	Nvt (888)		
	(22b)Kwaliteit van het POB-onderzoek, waaronder de verifieer-baarheid van de onderzoeksmethoden en –resultaten	Ja (1)	Nee (0)	Onb (999)	Nvt (888)		
	(22c) Benodigde inspanning politie ivm 'ambtsedig' constateren van strafbare feiten (kansrijkheid van de zaak)	Ja (1)	Nee (0)	Onb (999)	Nvt (888)		
	(22d) Prioriteit die politie/OM aan vermogenscriminaliteit geven	Ja (1)	Nee (0)	Onb (999)	Nvt (888)		
	(22e) Capaciteit politie/OM	Ja (1)	Nee (0)	Onb (999)	Nvt (888)		
	Opmerkingen						

Bijlage 5. Topiclist interviews

Binnen pilot-eenheden	Voor wie?	Buiten pilot-eenheden
1. Van welke zaken van vermogenscriminaliteit deden de POB's namens hun opdrachtgever of de opdrachtgever aangifte in de regionale eenheden van de vervolgpilot?	politie, OM en POB	*Idem*
Beschrijf voor de vier regionale eenheden:		
a. de typen van zaken waarvoor aangifte werd gedaan,		
b. de achtergronden daarbij waaronder maatschappelijke impact en schadeomvang,		
c. de kwaliteit van de informatie, bijvoorbeeld over de identiteit van een verdachte.		
2. Geef een indicatie van het aantal POB-zaken op het terrein van vermogenscriminaliteit die zich afspeelden in de regionale eenheden van de vervolgpilot waarvan geen aangifte werd gedaan. Waarom was dat?	POB	*Idem*
Let daarbij in ieder geval op de volgende mogelijkheden:		
a. De opdrachtgever wenst geen strafrechtelijke vervolging;		
b. De zaak voldoet niet aan de eisen uit het wegingskader.		
3. Welke van de aangiften die in vraag 1 zijn verzameld werden na toepassing van het wegingskader beoordeeld als kansrijk voor een strafrechtelijke aanpak en werden door politie en OM opgepakt in de vervolgpilot?	politie en OM	**3. Welke van de aangiften die in vraag 1 zijn verzameld werden door politie en OM opgepakt in de vervolgpilot?**
4. Leverde het voorwerk van de POB's een werkbesparing op bij de strafrechtelijke opsporing en vervolging?	politie en OM	*Idem*
6. Welke van de kansrijke zaken werden niet opgespoord/vervolgd door politie en vervolgd door OM?	politie en OM	**6. Welke van deze zaken werden niet opgespoord/vervolgd door politie en vervolgd door OM?**
Welke redenen geven politie en OM voor het niet opsporen of vervolgen van deze zaken?		Welke redenen geven politie en OM voor het niet opsporen of vervolgen van deze zaken?
Let daarbij in ieder geval op volgende mogelijkheden:		Let daarbij in ieder geval op volgende mogelijkheden:
a. Aangrijpingspunten POB rapport voor opsporing en vervolging,		a. Aangrijpingspunten POB rapport voor opsporing en vervolging,
b. Kwaliteit van het POB-onderzoek, waaronder de verifieer-baarheid van de onderzoeksmethoden en –resultaten,		b. Kwaliteit van het POB-onderzoek, waaronder de verifieer-baarheid van de onderzoeksmethoden en –resultaten,
c. Benodigde inspanning politie ivm 'ambtsedig' constateren van strafbare feiten (kansrijkheid van de zaak),		c. Benodigde inspanning politie ivm 'ambtsedig' constateren van strafbare feiten (kansrijkheid van de zaak),
d. Prioriteit die politie/OM aan vermogenscriminaliteit geven		d. Prioriteit die politie/OM aan vermogenscriminaliteit geven
e. Capaciteit politie/OM.		e. Capaciteit politie/OM.
9. Welke van de zaken uit vraag 1 werden buiten de vervolgpilot om door de politie en OM opgepakt?	politie, OM en POB	*Vervalt*
a. Waarom werden deze zaken buiten de vervolgpilot gehouden?		
b. Welke daarvan waren in eerste instantie als niet kansrijk voor een strafrechtelijke aanpak beoordeeld?		
c. Wat was de stand van zaken van de opsporing en vervolging van deze zaken aan het einde van de vervolgpilot?		
d. Werd de dader veroordeeld?		
11. Op welke wijze zijn de betrokken partijen geïnformeerd over de vervolgpilot? In hoeverre voldeed dat?	politie, OM en POB	*Vervalt*
12. Verliep de samenwerking tussen POB's, politie en OM volgens de afspraken die voor de vervolgpilot van toepassing waren? Indien nee, waarom niet?	politie, OM en POB	**8. Hoe verliep de samenwerking tussen POB's, politie en OM?**
Beantwoord in ieder geval volgende vragen:		
a. Is er bij alle regionale eenheden een periodiek zaakoverleg opgetuigd?		
b. Vond het zaakoverleg met een vaste interval plaats of betrof het ad hoc bijeenkomsten?		
c. In hoeverre hadden de betrokken partijen een vaste vertegenwoordiger/contactpersoon aangewezen?		
d. In hoeverre kon er tijdens het zaakoverleg ook besluiten worden genomen? Welk besluitvormingsmandaat hadden de afgevaardigden?		
13. Verliep de informatiedeling en terugkoppeling van de informatie tussen POB's, politie en OM volgens de afspraken? Indien nee, waarom niet?	politie, OM en POB	**9. Hoe verliep de informatiedeling en terugkoppeling van de informatie tussen POB's, politie en OM?**
14. Waren er knelpunten bij de uitvoering van de vervolgpilot? Welke waren dat? Let daarbij op de volgende onderwerpen:	politie, OM en POB	*Idem*
a. Aangrijpingspunten POB rapport voor opsporing en vervolging,		
b. Kwaliteit van het POB-onderzoek, waaronder de verifieer-baarheid van de onderzoeksmethoden en –resultaten,		
c. Benodigde inspanning politie ivm 'ambtsedig' constateren van strafbare feiten (kansrijkheid van de zaak),		
d. Prioriteit die politie/OM aan vermogenscriminaliteit geven		
e. Capaciteit politie/OM.		
16. Wat waren good practices en succesfactoren in de vervolgpilot bij de samenwerking van de POB's met politie en justitie? Bracht de vervolgpilot ook faalfactoren aan het licht?	politie, OM en POB	*Idem*
17. Waren er neveneffecten van de vervolgpilot? Geef zowel de positieve als negatieve neveneffecten.	politie, OM en POB	*Idem*

Bijlage 6. Enquête non-respons

Vragen POB's:

1. Bent u bekend met de pilot?
   ☐ Ja
   ☐ Nee

2. Kunt u aangeven waarom u geen zaken aangeleverd heeft voor de pilot? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
   ☐ De zaken van mijn bureau vallen buiten de delictscategorie vermogenscriminaliteit;
   ☐ Mijn opdrachtgevers willen niet dat er aangifte wordt gedaan;
   ☐ De pilot legt een te groot tijdsbeslag op mij bureau;
   ☐ De zaken van mijn bureau vallen buiten de pilot-eenheden Noord-Holland, Amsterdam, Rotterdam, Oost-Brabant;
   ☐ Ik heb wel een zaak/zaken aangeleverd bij de politie, maar die heeft de zaak/zaken niet opgepakt;
   ☐ Anders: Klik hier als u tekst wilt invoeren.

3. Hoeveel zaken op het terrein van vermogenscriminaliteit heeft uw bureau het afgelopen jaar opgepakt, waarvoor **geen** aangifte is gedaan?
   ☐ 0
   ☐ 1-5
   ☐ 6-10
   ☐ Meer dan 10

4. Hoeveel zaken op het terrein van vermogenscriminaliteit heeft uw bureau het afgelopen jaar opgepakt, waarvoor **wel** aangifte is gedaan?
   ☐ 0
   ☐ 1-5
   ☐ 6-10
   ☐ Meer dan 10

5. Wat zal er in de toekomst moeten veranderen zodat uw opdrachtgevers/u namens uw opdrachtgevers ook aangifte doen van zaken?